

Prifysgol Cymru

Rhif elusen: **1146516**

**Datganiadau Ariannol Cyfunol
Am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31
Gorffennaf 2025**

**Prifysgol Cymru
University of Wales**

CYNNWYS

	Tudalen
Aelodau	3
Manylion gweinyddol ac ymgynghorwyr proffesiynol	4
Cyflwyniad gan Gadeirydd y Cyngor a'r Is-Ganghellor	5
Adolygiad gweithredol ac ariannol	7
Datganiad o lywodraethu corfforaethol	18
Adroddiad yr archwilydd annibynnol i gyngor Prifysgol Cymru	23
Datganiadau Cyfunol a rhai'r Brifysgol o incwm cynhwysfawr	28
Datganiadau cyfunol a rhai'r Brifysgol o newidiadau mewn cronfeydd wrth gefn	29
Datganiadau cyfunol a rhai'r Brifysgol o sefyllfa ariannol	30
Datganiad cyfunol o lifoedd arian parod	31
Datganiad o bolisïau cyfrifo	32
Nodiadau i'r cyfrifon	37

MANYLION GWEINYDDOL A CHYNGHORWYR PROFFESIYNOL**Aelodau**

Aelodau o gorff llywodraethu'r Brifysgol, y Cyngor, yw Ymddiriedolwyr y Brifysgol. Mae'r rhai a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn (hyd at gyfarfod y Cyngor pan lofnodwyd y datganiadau ariannol) wedi'u rhestru isod. Darperir presenoldeb (%) yng nghyfarfodydd y Cyngor yn 2024/25 mewn cromfachau.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'n ffurfiol y diffiniad o annibyniaeth a ddatblygwyd gan y sector mewn ymateb i Adolygiad o Drefniadau Llywodraethu Prifysgolion Cymru. Nid yw aelodau annibynnol yn fyfyrwyr cofrestredig nac yn aelodau o staff y Brifysgol ac mae eu penodiad a'u cyfrifoldebau yn gyson â'r diffiniad. Caiff Cofrestr gyhoeddus o Fuddiannau Aelodau ei hadolygu a'i diweddarau'n flynyddol, a disgwylir i aelodau nodi'n benodol ar ddechrau a diwedd pob cyfarfod unrhyw faterion y gallai fod iddynt oblygiadau o ran eu buddiannau. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn y Datganiad o Lywodraethiant Corfforaethol.

Aelod yn Rhinwedd ei Swydd

Yr Is-Ganghellor (100%)

Aelodau Annibynnol

Emlyn Dole (Cadeirydd) (100%)

Justin Albert OBE (Ymddiswyddwyd 31.07.2025) (40%)

Timothy J Llewelyn (100%)

Dr Elizabeth Siberry OBE (60%)

Nigel Roberts (100%)

Deris Davies Williams MBE (40%)

Aelodau Cyfetholedig

Geraint Evans (20%)

Iwan Thomas (60%)

Aelod o'r Staff

Dr Stuart Robb (100%)

Clerc ac Ysgrifennydd: Sarah Clark (100%)

MANYLION GWEINYDDOL A CHYNGHORWYR PROFFESIYNOL**Statws Cyfreithiol**

Mae'r Brifysgol a sefydlwyd gan y Siarter Frenhinol yn 1893 (RC000676) yn elusen gofrestredig (rhif 1146516). Y Brif swyddfa yw Cofrestrfa'r Brifysgol, Rhodfa'r Brenin Edward VII, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NS. Datgelir enwau aelodau Cyngor y Brifysgol (sydd hefyd yn gweithredu yn ymddiriedolwyr ar yr elusen) ar y dudalen flaenorol.

Ymgynghorwyr Proffesiynol**Archwilydd Annibynnol**

Allanol

KPMG., 66 Sgwâr y Frenhines, Bryste, BS1 4BE

Mewnol

Mazars, 1 Caspian Point, Pierhead Street, Caerdydd CF10 4DQ

Banc

HSBC Bank plc, 56 Heol y Frenhines, Caerdydd. CF10 2PX

Ymgynghorydd Yswiriant

University Mutual Association Ltd,
4th Floor, 5 St. Helen's Place, Llundain. EC3A 6AB

Ymgynghorydd Pensiynau

Mercer Ltd, 1 Whitehall Quay, Whitehall Road, Leeds. LS14HR

Ymgynghorydd Buddsoddi

Jaggers & Associates, Exchange Quay, Salford. M5 3EQ

Cyfreithiwr

Blake Morgan, Bradley Court, Plas-y-Parc, Caerdydd. CF10 3DP
Eversheds LLP, 1 Sgwâr Callaghan, Caerdydd CF10 5BT

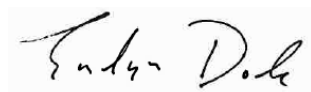
CYFLWYNIAD GAN GADEIRYDD Y CYNGOR A'R IS-GANGHELLOR**Cyflwyniad gan Gadeirydd y Cyngor**

Mae'n bleser gennyf gyflwyno'r Adroddiad Blynyddol a'r Datganiad Gweithredu Ariannol ar gyfer blwyddyn academiaidd 2024-25. Mae'n nodi fy ail flwyddyn fel Cadeirydd y Cyngor, ac rwy'n parhau i werthfawrogi profiad ac arweiniad fy nghyd-aelodau yn fawr. Hoffwn ddiolch i aelodau'r Cyngor yn y gorffennol a'r presennol a'i bwyllgorau amrywiol am eu hymrwymiad a'u cyfraniad i'r Brifysgol; mae eu cymorth yn parhau'n hanfodol wrth sicrhau y cynhelir trefniadau llywodraethu a chraffu priodol.

Mae dros ddeng mlynedd ers i Brifysgol Cymru gyhoeddi Adduned Cymru ffurfiol wrth iddi ailddatgan ei hymrwymiad, yn rhan o'r gwaith o integreiddio Prifysgol Cymru â Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant (PCYDDS) yn ffurfiol, er mwyn diogelu rhai o'r asedau diwylliannol a threftadaeth sy'n gysylltiedig â'r Brifysgol. Mae'r ymrwymiad hwn yn parhau i lywio ein gwaith. Mae'r Brifysgol wedi ymgysylltu â mentrau i ddiogelu a chryfhau'r dreftadaeth hon yn ystod y blynyddoedd diweddar; mae'r gweithgareddau hyn yn parhau i fod ar waith.

Blaenoriaeth barhaol i Gyngor y Brifysgol yw mynd i'r afael â materion etifeddiaeth wrth hyrwyddo'r broses o integreiddio â PCYDDS. Drwy lywodraethu da, proses ddyledus, a gweithredu strwythuredig, rydym yn parhau i adeiladu ar y sylfaen honno. Mae'r broses barhaus hon angen buddsoddiad a dad-fuddosddiad gofalus, bob amser yn ymwybodol o ddiogelu asedau diwylliannol pwysig.

Rwy'n hynod ddiolchgar i gydweithwyr ac aelodau Cyngor y Brifysgol am eu cymorth parhaus a gwerthfawr wrth i ni barhau â'r daith bwysig hon.

Emlyn Dole
Cadeirydd y Cyngor

CYFLWYNIAD GAN GADEIRYDD Y CYNGOR A'R IS-GANGHELLOR**Cyflwyniad gan yr Is-Ganghellor**

Ar 1 Medi 2023, cefais y ffrind o ymgymryd â rôl Is-Ganghellor a Phrif Swyddog Cyfrifyddu'r Brifysgol. Rwy'n parhau i fod yn hynod falch o arwain sefydliad mor nodedig a hanesyddol.

Mae'r adolygiad hwn yn adlewyrchu gwaith y Brifysgol yn ystod 2024-25. Mae'n nodi'r cynnydd sydd wedi'i wneud drwy ymrwymiad nifer o gydweithwyr sydd wedi helpu i symud y Brifysgol ymlaen yn ystod cyfnod o heriau arwyddocaol i'r sector.

Mae strategaeth y Brifysgol wedi canolbwyntio ar baratoi ar gyfer integreiddio'n academiaidd ac yn weinyddol â Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant (PCYDDS) ers 2012, gan adeiladu sylfeini cryf ar gyfer cydweithredu yn y dyfodol. Mae'r gwaith hwn yn parhau ac yn esblygu mewn ymateb i ddatblygiadau'r sector.

Mae swyddogion ac ymddiriedolwyr wedi parhau i archwilio fframwaith cyd-ffederal i fynd i'r afael â goblygiadau'r Ddeddf Addysg Drydyddol (2022) a sefydlu Comisiwn Addysg ac Ymchwil Trydyddol yn ystod y flwyddyn. Mae'r gwaith datblygu hwn yn parhau i fod yn weithredol ac yn cynnwys ymgysylltu'n agos â Grŵp PCYDDS a'i golegau cyfansoddol, yn ogystal â phartneriaid eraill.

Yn ogystal, mae Prifysgol Cymru wedi cynnal ei goruchwyliaeth o lywodraethu academiaidd a safonau ansawdd wrth reoli'r ymadawiad graddol o ddarpariaeth gydweithredol. Mae'r cyfrifoldebau hyn yn parhau i fod yn ganolog i'n cenhadaeth a byddant yn parhau i lywio ein gwaith yn y blynyddoedd i ddod.

Rwy'n hynod ddiolchgar i Gorff Llywodraethu'r Brifysgol, fy nghydweithwyr a'r myfyrwyr am eu cymorth parhaus a'u hymrwymiad wrth i ni barhau â'r daith bwysig hon.

Yr Athro Elwen Evans, CB
Is-Ganghellor

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Paratoi'r datganiadau ariannol cyfunol

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2025 wedi'u paratoi yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU, gan gynnwys y Datganiad o Arferion a Argymhellir – Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2019, y Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gyfer 2024/25 a gyhoeddwyd gan y Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (wedi'i ddisodli gan Medr, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil o Awst 2024), a Safon Adrodd Ariannol 102 – y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102).

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2025 wedi'u paratoi ar sail busnes gweithredol fel y nodir ar dudalen 31.

Sail Cadarnhau

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys y Brifysgol a'i his-gwmnïau; Awen Wales Cyf a Gwasg Gregynog Cyf, am y flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2025.

Datganiad budd cyhoeddus

Mae'r Brifysgol yn elusen gofrestredig a'i rhif elusen yw 1146516.

Mae cyflawni'r amcanion strategol a ddisgrifir uchod wedi cyflawni amcanion elusennol y Brifysgol hefyd, sef hyrwyddo addysg, dysgu ac ymchwil a gwasanaethu Cymru a'i phobl.

Wrth osod ac adolygu amcanion a gweithgareddau'r Brifysgol, mae Cyngor y Brifysgol wedi rhoi sylw dyledus i ganllawiau'r Comisiwn Elusennau ar adrodd ar fudd cyhoeddus ac yn arbennig i'w ganllawiau budd cyhoeddus atodol ar hyrwyddo addysg.

Mae'r adolygiad gweithredol isod yn nodi gweithgareddau'r Brifysgol i gefnogi ei hamcanion strategol ac elusennol.

Polisïau Buddsoddi Moesegol a bancio

Disgwylir i Gyngor y Brifysgol (yn ymddiriedolwyr cronfeydd gwaddol y Brifysgol) weithredu er budd pennaf buddiolwyr yr arian y mae'n gyfrifol amdano. Mae'r buddiolwyr yn cynnwys y Brifysgol ei hun, staff a myfyrwyr. Polisi'r Cyngor yw anelu at yr enillion ariannol gorau posibl ar fuddsoddiadau, yn gyson â phroffil risg priodol, a gall eithrio buddsoddiadau o'r portffolios buddsoddi os yw nodau'r cyrff dan sylw yn anghydnaws â'i hamcanion.

Cyfle Cyfartal

Ar 1 Awst 2017, mabwysiadodd y Brifysgol systemau ac arferion cyfle cyfartal PCYDDS, y mae eu hymrwymiad i gydraddoldeb ac amrywiaeth wedi'i nodi yn ei Chynllun Cydraddoldeb Strategol 2024/28. Nod y Brifysgol yw creu diwylliant o fod yn agored a pharchus lle mae rhwystrau i'r rhai sydd â nodweddion gwarchodedig yn cael eu nodi a'u dileu. Mae am i'w phobl deimlo'n ddiogel ac yn werthfawr, a chyflawni eu potensial llawn er lles yr unigolyn, y sefydliad a'r cymunedau ehangach. Mae'n dymuno hyrwyddo cyfle cyfartal, arferion gweithio teg, a pherthnasoedd rhyngpersonol da ar draws ei chyrff staff a myfyrwyr.

Iechyd a Diogelwch

Ni fu unrhyw ddigwyddiadau diogelwch i adrodd arnynt yn 2024/25 na damweiniau a fu bron â digwydd. Ar 1 Awst 2017, mabwysiadodd y Brifysgol systemau ac arferion iechyd a diogelwch PCYDDS, a oedd yn drawsnewidiad llyfn gan fod y ddau sefydliad wedi gweithio'n agos yn flaenorol i alinio trefniadau yn ystod y cyfnod cyn yr uno.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL**Y Gymraeg**

Mae Cynllun Iaith Gymraeg y Brifysgol yn trin y Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal – gyda'r un statws a dilysrwydd i'r naill a'r llall ym mhob maes gwasanaeth ac wrth ymgysylltu â myfyrwyr, staff a'r cyhoedd. Ar 1 Awst 2017, mabwysiadodd y Brifysgol bolisi ac arferion iaith Gymraeg PCYDDS. Mae aelodau newydd o staff yn derbyn hyfforddiant ymwybyddiaeth o'r Gymraeg fel rhan o'r cyfnod sefydlu ac mae gofynion hyfforddi'r holl staff yn cael eu hadolygu fel rhan o'r broses flynyddol o arfarnu staff.

Prif risgiau ac ansicrwydd

Y prif risgiau a'r ansicrwydd a wynebir gan y Brifysgol yw'r canlynol:

- Rheoli llif arian yn ystod y flwyddyn, yn enwedig yng ngoleuni effaith amseru derbyniadau incwm ar falansau arian parod a ddelir o fewn y Brifysgol ar unrhyw un adeg mewn amser;
- Rheoli'r perthnasoedd presennol â'i phartneriaid darpariaeth cydweithredol; a
- Datblygu strategaeth ariannol gynaliadwy ar gyfer unedau synhwyrol sy'n rhan o Adduned Cymru.

Mae'r swyddogion a'r ymddiriedolwyr yn fodlon bod rheolaeth ariannol y Brifysgol yn parhau mewn modd darbodus sy'n cynnal neu sy'n tyfu asedau net a balansau arian parod y Brifysgol yn ystod cyfnod lle mae'r cynllun busnes newydd yn cael ei ddatblygu. Wrth i'r cynllun ddatblygu bydd y swyddogion a'r ymddiriedolwyr yn ystyried risgiau a chyfleoedd sy'n dod i'r amlwg ac yn datblygu cynlluniau lliniaru pan fo'n berthnasol.

Rhagolygon ar gyfer y dyfodol

Mae'r amgylchedd presennol yn y sector yn heriol ond mae'r Brifysgol wedi rheoli ei hadnoddau dros y blynyddoedd diwethaf mewn ffordd sy'n ei rhoi mewn sefyllfa dda i ddatblygu ei chynllun busnes newydd gan sefydlu ffrydiau incwm newydd yn y blynyddoedd i ddod ac yn galluogi'r Brifysgol i dyfu. Yn ystod datblygiad cychwynnol a gweithrediad y cynllun busnes, mae'r ffocws ar gynnal y sefyllfa asedau net gyfredol gan greu rhywfaint o arian parod i gynnal sefyllfa busnes gweithredol.

Datgan gwybodaeth i'r archwilydd

Lle mae pob un o'r aelodau a fu'n dal swydd ar ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad hwn dan sylw:

- a) nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilydd y Brifysgol yn ymwybodol ohoni; ac
- b) mae pob aelod wedi cymryd yr holl gamau y dylai fod wedi'u cymryd i fod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i gadarnhau bod Archwilydd y Brifysgol yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Darpariaeth Gydweithredol

Mae ymadawiad y Brifysgol o ddarpariaeth gydweithredol wedi'i rheoli yn seiliedig ar dair egwyddor. Mae'r rhain yn cadarnhau y bydd y Brifysgol yn ystod y broses ymadael: (i) yn cymryd unrhyw gamau ychwanegol y mae eu hangen i sicrhau ansawdd y ddarpariaeth a sicrhau safonau academiaidd ei dyfarniadau; (ii) cyflawni ei chyfrifoldeb i alluogi myfyrwyr i gwblhau eu hastudiaethau sy'n arwain at ddyfarniad mewn ffordd sy'n gyson â rheoliadau perthnasol y Brifysgol; (iii) yn anrhydeddu'r contractau sydd ar waith ar gyfer pob canolfan gydweithredol sy'n parhau i fod mewn sefyllfa dda.

Yn ystod y cyfnod adrodd, mae'r Brifysgol wedi gweld gostyngiad o 78% yn ei phoblogaeth myfyrwyr o dan y model gwasanaethau a ddilyswyd ac wedi tynnu'n ôl o ddwy ganolfan gydweithredol arall. Ar ddiwedd 2024/25, roedd nifer y myfyrwyr a oedd yn astudio mewn canolfannau cydweithredol wedi gostwng i oddeutu 10 (i lawr o dros 28,000 pan gyhoeddwyd y byddai'r ddarpariaeth gydweithredol yn cael ei thynnu'n ôl).

Yn ystod blwyddyn academiaidd 2024/25, cadarnhaodd y Brifysgol aelodaeth is-Fyrddau'r Bwrdd Academiaidd, wrth gynnal y cylchoedd gorchwyl ar wahân a sefydlwyd yn 2019/20. Mae hyn wedi galluogi strwythurau ymgynghorol priodol i gynnal goruchwyliaeth o ansawdd a safonau dyfarniadau academiaidd y Brifysgol gan barhau i fod yn gymesur â'r busnes a dderbynnir. Yn ystod y cyfnod, mae'r Brifysgol wedi derbyn ac wedi ystyried 34 o adroddiadau gan arholwyr allanol, cymedrolwyr a Swyddogion y Brifysgol yn ystyried safonau sicrhau ansawdd a safonau academiaidd dyfarniadau'r Brifysgol. Mae'r Brifysgol yn parhau i ymgorffori ei dull systematig o fynd i'r afael ag unrhyw gamau sy'n codi o'r adroddiadau. Mae'r Brifysgol yn parhau i gyflawni hyn drwy'r Swyddfa Partneriaethau Cydweithredol sy'n gyfrifol am gefnogi canolfannau cydweithredol PC a phartneriaethau PCYDDS.

Gwasg Prifysgol Cymru (GPC)

Unwaith eto mae blwyddyn ariannol 2024-25 wedi bod yn heriol i'r sector Addysg Uwch, wrth i ansicrwydd ariannol gael effaith, gan arwain at weisg academiaidd yn teimlo effaith cyllidebau llyfrgelloedd cyfyngedig. Yn yr un modd, mae siopau llyfrau ar y stryd fawr wedi profi blwyddyn arafach ar draws y rhan fwyaf o ddosbarthiadau, gan gynnwys masnach arbenigol a ffeithiol y mae GPC (gan gynnwys ein hargraffnod Calon) yn ei gweithredu.

Trosolwg ariannol – roedd gwerthiannau print ar gyfer cyhoeddiadau academiaidd GPC, i lawr 16% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, er ein bod cynnydd o 31% mewn gwerthiant e-lyfrau. Parhaodd gwerthiant cyfnodolion i fod yn wan. Roedd incwm cyffredinol gan gynnwys yr holl refeniw a chyllid ar gyfer 2024-25 i fyny 12% ar y flwyddyn flaenorol. Roedd gwerthiant print Calon (argraffnod ffeithiol GPC a lanswyd yn 2022) a'r incwm cyffredinol wedi parhau'n wan, gydag ychydig o gyllidebu allanol a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn, a ddigolledwyd gan flwyddyn gref i e-Lyfrau; i fyny 78% ar y llynedd. Yn gyffredinol, cymhorthdal y Brifysgol ar gyfer gweithrediadau GPC ym flwyddyn ariannol 24-25 oedd £276k, sy'n ostyngiad o 14% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Astudiaethau Cymreig - Ym flwyddyn ariannol 2024-25, cyhoeddodd GPC 18 o lyfrau newydd yn Astudiaethau Cymreig, gan gynnwys dau deitl yn y Gymraeg a phump mewn Mynediad Agored.

Roedd Cronfa Gyhoeddi GPC Medr yn sail cyhoeddi llawer o lyfrau pwysig ym meysydd Hanes a llenyddiaeth Cymru, gan gynnwys cyfrol deyrnged i'r Athro Huw Pryce o'r enw *Memory and Nation* a'r tri llyfr cyntaf yn y gyfres arloesol "Race, Ethnicity: Wales and the World" a olygwyd gan Neil Evans a Charlotte Williams, sydd wedi denu llawer o sylw a diddordeb Mae'r tri llyfr yn y gyfres newydd ar gael ym Mynediad Agored. Yn ogystal, cyhoeddodd GPC ddau lyfr Mynediad Agored arall o fewn Astudiaethau Cymreig yn ystod 2024/25; *The Sound of Welsh Patagonia* gan Lucy Trotter ac *Inventor of Britain: The Work and Legacies of Humphrey Llwyd* Philip Schwyzer, yn unol â'n nod ehangach i ledaenu gwybodaeth am Gymru mor eang a hygyrch â phosibl.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Yn yr iaith Gymraeg yn 2024/25, cyhoeddwyd *Cof Diwylliannol yng Nghymru'r Cyfnod Modern Cynnar* gan Dewi Alter; astudiaeth bwysig o ddatblygiad hanesyddiaeth yng Nghymru fodern gynnar a chyfrol sylweddol Ffion Mair Jones ar Thomas Pennant a'i gysylltiadau Cymreig, *Thomas Pennant; Cysylltiadau Cymreig*.

Adlewyrchwyd gwerth a chryfder academiaidd cyhoeddiadau GPC o fewn Astudiaethau Cymraeg yn y ffaith bod llyfrau gan Ann Parry Owen a Sadie Jarrett wedi ennill gwobrau pwysig yn y maes yn ystod 2024-26, sef Gwobr Goffa Syr Ellis-Griffith ar gyfer *Geirfau'r Fflyd* i Owen a Gwobr Francis Jones am Hanes Cymru ar gyfer *Gentility in Early Modern Wales* i Jarrett, fel y nodwyd isod (cynadleddau, digwyddiadau a gwobrau Academiaidd).

Dyniaethau a Gwyddorau Cymdeithasol – Ym mlwyddyn ariannol 2024-25, cyhoeddodd GPC 17 o lyfrau newydd yn ein portffolio Dyniaethau a Gwyddorau Cymdeithasol, gan gynnwys penodau Mynediad Agored mewn Spain's Eighteenth-Century Periodical Press gan Madeline Sutherland-Meier (Astudiaethau Iberaidd ac Astudiaethau America Ladin): Mynediad Agored a ariannwyd gan Brifysgol Texas Austin.

Cyhoeddodd GPC ddau lyfr yn y gyfres "Literary Geography" sydd newydd ei sefydlu; *Interspatiality* gan Sheila Hones a *Making the literary-geographical world of Sherlock Holmes* gan David McLaughlin.

Roedd teitlau allweddol yn cynnwys argraffiad newydd o waith arloesol ym maes Astudiaethau Arswyd: *Games of Terror* gan Vera Dika. Cyhoeddwyd y gyfres yn wreiddiol yn y 1990au, ond ehangwyd a diweddarwyd y cynnwys ar gyfer cenhedlaeth newydd o ymchwilwyr. Teitl pwysig ac amserol arall oedd *The Catalan Crisis* gan Sergi Auladell Fauchs, dadansoddiad athronyddol a gwleidyddol manwl unigryw o'r argyfwng gwleidyddol diweddar rhwng Catalonia a Sbaen.

Cyhoeddwyd *Queer for Fear* (Arswyd) gan H. Petrocelli mewn clawr meddal, yn dilyn gwerthiannau clawr caled trawiadol.

Sefydlwyd cyfres newydd "Romance, Power and Desire" a olygwyd gan Dr Jo Parsons o Brifysgol Falmouth a Dr Meredith Miller o Brifysgol Caerdydd, i gynnig fforwm ar gyfer trafodaethau ysgolheigaidd sy'n dod i'r amlwg yn y dyniaethau ynghylch pŵer ac asiantaeth, ffantasi a realiti cymdeithasol a pherthnasoedd.

Cylchgronau – Cyhoeddwyd Dwy gyfrol ddwyieithog Mynediad Agored o *Gylchgrawn Addysg Cymru*, gan gynnwys rhifyn arbennig nodedig o'r enw *Pum Mlynedd ar Hugain o Addysg Ddatganoledig yng Nghymru: Adolygiad*. Roedd "Ffocws ar Arfer" Cylchgrawn Addysg Cymru'n cynnwys saith erthygl gan ymarferwyr ac ymchwilwyr gyrfa cynnar yng Nghymru. Crëwyd adnoddau i helpu ymarferwyr i gymhwyso canfyddiadau ymchwil a chynnal eu hastudiaethau eu hunain (tair pennod o bodlediad a thri ffeithlun ar ddulliau ymchwil. Parhaodd Cylchgrawn Addysg Cymru a ariannwyd gan Lywodraeth Cymru, i gefnogi'r nod o ddatblygu system addysg a lywiwyd gan ymchwil a grymuso ymarferwyr i ddod yn ymarferwyr-ymchwil.

Cyhoeddwyd dau rifyn o Gylchgrawn Hanes Cymru, a rhifynnau blynyddol o *Studia Celtica*, *Llên Cymru*, the *Journal of Celtic Linguistics* a *The Journal of Religious History, Literature and Culture*. Cyfrannodd y rhifolion hyn at allbwn cyhoeddi GPC ym meysydd astudiaethau Celtaidd, astudiaethau llenyddol, ieithyddiaeth a hanes.

Mae dau o saith cylchgrawn GPC, sef Cylchgrawn Addysg Cymru ac International Journal of Writing Welsh in English yn parhau i fod yn gwbl Mynediad Agored – y cyntaf diolch i Lywodraeth Cymru – ac mae ein pum cylchgrawn arall yn hybrid.

Calon (argraffnod ffeithiol) - Cyhoeddodd Calon 10 llyfr newydd eleni ar draws dosbarthiadau lluosog; natur; cofiant; diwylliant poblogaidd; llenyddiaeth; hanes; llên gwerin a barddoniaeth, gyda theitlau allweddol yn cynnwys *Tir* gan Carwen Graves a *Nightshade Mother* gan Gwyneth Lewis. Roedd yn bleser gennym glywed bod y ddau lyfr hyn wedi cyrraedd rhestr fer Llyfr y Flwyddyn yn y categori Ffeithiol Creadigol gyda *Nightshade Mother* yn cipio'r wobwr. Cafodd hunangofiant rhagorol Gwyneth Lewis ei restr i ar gyfer Gwobr Sky Arts, ochr yn ochr â llyfr o gyhoeddwy masnach Llundain, Pan Macmillan a Faber and Faber.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Roeddem yn falch bod *My Year of Reading Welshly* gan Alex Johnson yn Llyfr y Flwyddyn Blackwell, a chafodd *International Velvet: How Wales Conquered the '90s Charts* gan Neil Collins ei enwi ar gyfer y 2025 Association for Recorded Sound Collections Awards for Excellence in Historical Recorded Sound Research. Roedd *The Folklore o Wales: Ghosts* gan Delyth Badger a Mark Norman ar restr fer y British Fantasy Awards hefyd.

Hefyd eleni, cafodd Calon ei roi ar y rhestr fer ar gyfer gwobr Busnes Newydd y Flwyddyn gan y Gwerthwr Llyfrau.

Cynhaliwyd digwyddiad cyffrous yn y Gelli gyda Raymond Chester yn Raider gan Jon Gower a sawl digwyddiad yng Ngŵyl Llen Monty. Yn ogystal, mae ein hawduron Calon wedi bod yn cynnal digwyddiadau mewn siopau llyfrau ar draws y DU ac mewn gwyliau llên, gan gynnwys Gŵyl Len Clifton, Llyfrau Griffin a Gŵyl Llen yr Amwythig.

Cynadleddau, digwyddiadau a gwobrau Academiaidd – Wrth alinio â llawer o gyfresi academiaidd GPC, er mwyn hyrwyddo ein llyfrau a chwilio am gynigion newydd, mae cydweithwyr y wasg wedi mynychu sawl cynhadledd bwysig eleni gan gynnwys; Cymdeithas Astudiaethau Ffrangeg; Cymdeithas Astudiaethau America Ladin; Cymdeithas Ysgrifennu Cyfoes Menywod; Cynhadledd Gothig Fetropolitan Manceinion ar gyfer ein portffolio Dyniaethau a'r Gwyddorau Cymdeithasol (HASS), ac ar gyfer Astudiaethau Cymru; Cymdeithas Gogledd America ar gyfer Astudio Diwylliant a Hanes Cymru (NAASWCH); Cynhadledd Cymdeithas Ddysgedig Cymru a digwyddiad "Ble Nesaf i Astudiaethau Cymreig"; ac yr Eisteddfod Genedlaethol ym Mhontypridd lle cynhaliwyd sawl digwyddiad a fynychwyd gan lawer. Yn ddiweddar, gwnaethom gymryd rhan yng Ngŵyl Gymreig Gogledd America a gynhaliwyd yn Ottawa, Canada. Yn ogystal, roedd gennym bresenoldeb cryf yn y Gynhadledd Ganoloesol Ryngwladol yn Leeds unwaith eto eleni, sy'n amhrisiadwy i'n dau bortffolio academiaidd.

Yn ystod y flwyddyn, roedd tîm y Wasg wrth ein boddau bod ein llyfrau wedi'u cydnabod drwy'r gwobrau canlynol; enillodd *Geirfâu'r Fflyd* gan Ann Parry Owen Wobr Goffa Syr Ellis-Griffith; cyrhaeddodd *Griffith Evans* gan Gavin Gatehouse restr hir Gwobr BSHS Hughes ac enillodd *Gentility in Early Modern Wales: The Salesbury Family 1450-1720* gan Sadie Jarrett Wobr Francis Jones ar gyfer Hanes Cymru.

Canolfan Dylan Thomas

Wedi'i lleoli ger Datblygiad SA1 PCYDDS, mae'r Ganolfan yn gartref i arddangosfa barhaol i Dylan Thomas, sy'n ei gwneud yn rhan allweddol o ardal lenyddol a diwylliannol Abertawe. Mae buddsoddiad y Brifysgol yn yr adeilad dros y blynyddoedd diwethaf hefyd wedi ei drawsnewid yn lleoliad amlbwrpas ac amlddeiliadaeth sy'n agored i gynnal amrywiaeth o ddigwyddiadau ac achlysuron.

Yn ystod 2024/25 parhaodd y Ganolfan i fod yn rhan annatod o Gampws SA1 newydd PCYDDS a agorwyd ym mis Medi 2018. Mae bellach yn gartref i fyfyrwyr a staff academiaidd yn rhan o'r campws ehangach a PCYDDS sy'n talu ei chostau gweithredu.

Gwasg Gregynog

Mae'r cwmni'n cyhoeddi argraffiadau print cain ac ar hyn o bryd mae wedi'i leoli ar Ystâd Gregynog, Y Drenewydd, Powys.

Yn dilyn trosglwyddo Neuadd ac Ystâd Gregynog o Brifysgol Cymru i Ymddiriedolaeth Elusennol Gregynog annibynnol newydd yn 2019, mae Gwasg Gregynog yn parhau i fod yn gwmni annibynnol, cyfyngedig drwy warant a reolir gan Fwrdd Ymddiriedolwyr. Ar y pwynt hwn, cymerodd Prifysgol Cymru reolaeth o'r elusen, ac yn y flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2025, mae'n parhau i arfer y pwerau llywodraethu ym Memorandwm Erthyglau a Chymdeithasu'r Cwmni.

Yn dilyn trosglwyddo Neuadd ac Ystâd Gregynog yn 2019, profodd yr elusen cyfnod masnachu anodd gyda Covid-19 yn cyfyngu'n ddifrifol ar nifer yr ymwelwyr i'r Neuadd a'r Ystâd yn y cyfnod rhwng mis Mawrth 2020 a mis Gorffennaf 2022, gan ddileu'r brif ffynhonnell o werthiant llyfrau a chyhoeddiadau. Yn y

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

blynyddoedd dilynol, mae nifer yr ymwelwyr wedi parhau i fod yn gyfyngedig, fodd bynnag, mae gwerthiant llyfrau a chyhoeddiadau drwy sianeli ar-lein a ffeiriau llyfrau wedi parhau. Gostyngodd refeniw gwerthiant llyfrau yn ystod y flwyddyn i £3,090 (2024: £13,010).

Yn ystod y flwyddyn flaenorol, roedd yr elusen yn llwyddiannus mewn cais ar gyfer cyllid o’r Gronfa Ffyniant Gyffredin (£44,914). Nod y cyllid oedd cynhyrchu astudiaeth dichonoldeb i ddiben Gwasg Gregynog a’r elusen yn y dyfodol. Cwblhawyd paratoadau’r astudiaeth gan staff ym Mhrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant yn ystod y flwyddyn gyda’r holl gostau’n cael eu cydnabod yn y datganiadau ariannol hyn. Cyflwynwyd y cais grant terfynol ym mis Medi 2024. Nid oedd modd ailadrodd y cyllid grant hwn ac roedd yn ffynhonnell incwm untro.

Mae'r adroddiad a'i ganfyddiadau wedi dod i law yn ystod y flwyddyn gyda'r opsiynau dan ystyriaeth gan y cyfarwyddwyr sy'n ceisio gweithredu cyfeiriad priodol i'r elusen yn y dyfodol a fydd yn gwella ei pherfformiad ariannol.

Adolygiad Ariannol ar gyfer y flwyddyn

Cofnododd y canlyniadau cyfunol gyfanswm incwm cynhwysfawr o £255k ar gyfer y flwyddyn (2024: incwm o £639k). Roedd gwarged o £87k ar gyfer y flwyddyn cyn enillion eraill. Gwnaeth yr enillion eraill mewn perthynas â buddsoddiadau a’r cynllun pensiwn mewnol gyfraniad pellach o £167k i gyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn.

Dangosir crynodeb o'r perfformiad ariannol yn y tabl isod

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024 £'000	Symudiad £'000
Incwm	2,268	2,698	(430)
Gwariant	(2,181)	(1,898)	(283)
Gwarged cyn enillion/(colledion) eraill	87	800	(713)
Enillion mewn perthynas â buddsoddiadau	5	67	(62)
Gwarged ar gyfer y flwyddyn	92	867	(775)
Ennill/(colled) actiwaraid mewn perthynas â’r cynllun pensiwn mewnol	162	(228)	390
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	254	639	(385)

Incwm

Cyfanswm yr incwm cyfunol ar gyfer y Brifysgol yn 2024-25 oedd £2.3m (£2.7m yn 2023-24).

£1.1m (£1.5m yn 2023-24) oedd incwm darpariaeth gydweithredol a hon oedd y ffynhonnell fwyaf o gyllid ar gyfer y brifysgol gan gyfrif am 49% o gyfanswm ei hincwm. Roedd y gostyngiad oherwydd y broses o dynnu myfyrwyr yn ôl yn raddol o ganolfannau cydweithredol.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Yr incwm arall oedd £1.134m (£1.099m yn 2023-24). Priodolwyd y cynnydd bach i gynnydd mewn cyhoeddiadau a ariannwyd gan grant ar gyfer GPC.

Incwm buddsoddi am y flwyddyn oedd £12k (£106k yn 2023-24), gostyngiad yn sgil rhyddhau buddsoddiadau a gadwyd.

Dadansoddi incwm	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	£'000	%	£'000	%
Darpariaeth Gydweithredol	1,118	49.3	1,493	55.3
Incwm arall	1,139	50.2	1,099	40.8
Incwm buddsoddi	12	0.5	106	3.9
Cyfanswm Incwm Cyfunol	2,269	100.0	2,698	100.0

Gwariant

£2.2m (£1.9m yn 2023-24) oedd cyfanswm y gwariant cyfunol ar gyfer y Brifysgol.

£1.0m (£1.0m yn 2023-24) oedd costau staff. Yn ogystal roedd credyd cost gwasanaeth pensiwn (cyfrifiad actiwaraid ac addasiad) o £117k credyd o £126k yn 2023-24) mewn perthynas â'r cynllun pensiwn mewnol. Roedd symudiad o £Dim yn narpariaeth costau staff USS yn 2024-25 (credyd o £363 yn 2023-24). Yn ogystal, roedd costau ailstrwythuro staff untro o £38k (£Dim yn 2023-24).

£1.3m (£1.4m yn 2023-24) oedd y costau gweithredu. Roedd gostyngiad bach dan benawdau gwariant cysylltiedig â gweinyddiaeth academiaidd, wedi'u gosod yn erbyn cynnydd bach mewn adeiladau a phenawdau gwariant gwasanaethau eraill.

Costau dibrisiant oedd £88k (£86k yn 2023-24). Roedd amhariad unwaith ac am byth yn ymwneud â chyfraniad cyfalaf o £53k i is-gwmni, sef Awen Wales Cyf.

Credyd o £101k oedd costau llog pensiwn (credyd o £98k yn 2023-24). Mae hwn yn gyfrifiad ac addasiad actiwaraid.

Dadansoddiad gwariant	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	£'000	%	£'000	%
Costau staff	975	44.7	1,039	54.7

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Costau Staff – Addasiadau Pensiwn FRS	(117)	(5.4)	(126)	(6.7)
Costau Staff – Symudiad Darpariaeth USS	-	-	(363)	(19.0)
Costau Staff - Ailstrwythuro	38	1.8	-	-
	896	41.1	550	29.0
Gwariant academiaidd a chysylltiedig	191	8.8	129	6.8
Gwasanaethau gweinyddol a chanolog	377	17.3	319	16.8
Adeiladau a gwasanaethau canolog	187	8.6	270	14.2
Gwasanaethau a threuliau eraill	490	22.4	642	33.8
	1,245	57.1	1,360	71.6
Dibrisiad	88	4.0	86	4.5
Amhariad	53	2.4	-	-
Llog (credyd)	(101)	(4.6)	(98)	(5.2)
	40	1.8	(12)	(0.6)
Cyfanswm Gwariant Cyfunol	2,181	100.0	1,898	100.0

Mantolen

Mae'r fantolen gyfunol yn datgelu sefyllfa asedau net o £6.7m ar 31 Gorffennaf 2025 (2024: £6.4m).

Aседau sefydlog oedd £1.2m (2024: £1.3m) ac yr oeddent wedi gostwng ychydig yn unol â dibrisiad. Nid oedd unrhyw ychwanegiadau na gwarediadau yn y flwyddyn.

Gostyngwyd y buddsoddiadau i £Dim (2024: £751k) yn dilyn dad-fuddsoddi terfynol.

Gwerth y stoc oedd £229k (2024: £226k) sef cynnydd oherwydd bod llyfrau Gwasg PC i'w hailwerthu.

Cyfanswm y dyledwyr oedd £3.4m ar 31 Gorffennaf 2025 (2024: £2.2m). Mae hyn yn gynydd o'i gymharu â 2024 ac mae i'w briodoli i dderbyniadau masnach gyda pharti cysylltiedig.

£2.3m oedd balansau arian parod cyfatebol ar 31 Gorffennaf 2025 (2024: £2.6m).

£2.8m oedd cyfanswm y credydwyr ar ddiwedd y flwyddyn (2024: £2.6m). Mae'r cynnydd yn bennaf i'w briodoli i symiau masnach sy'n daladwy gyda pharti cysylltiedig.

Roedd rhwymedigaethau pensiwn i'r cynllun pensiwn diffiniedig fesul prisiad actiwaraid yn dangos gwarged o £2.4m (2024: £2.0m).

Llif Arian

£1.0m oedd y llif arian net cyfunol o weithgareddau gweithredu ar gyfer y flwyddyn (2024: £1.0m all-lif) a £273k (2024: cynnydd o £38k) oedd y gostyngiad ariannol cyffredinol.

Hylifedd

Mae'r Brifysgol wedi paratoi rhagolygon llif arian am y 12 mis o ddyddiad y datganiadau ariannol ymlaen ac mae o'r farn y bydd ganddi ddigon o adnoddau arian parod a hylifedd yn ystod y cyfnod hwn i reoli ei materion a'i gweithrediadau arfaethedig yn iawn. Mae'r rhagolygon hyn yn dangos llif arian cadarnhaol yn y flwyddyn.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Pensiynau

Mae'r cynllun pensiwn cyflog terfynol mewnol mewn gwarged technegol ar 31 Gorffennaf 2025 sef swm o £2.4m (2024: £2.0m).

Iechyd Ariannol

Mae'r Brifysgol yn gweithredu mewn amgylchedd economaidd heriol y mae'n ei reoli'n rhagweithiol. Mae'r meysydd allweddol ar gyfer ffocws rheoli yn cynnwys:

- cynnal a bod yn rhagweithiol wrth recriwtio myfyrwyr a'u cadw;
- rheoli newid yn natur busnes craidd gyda llai o ddibyniaeth ar weithgarwch cydweithredol hanesyddol a mwy o ddatblygu rhaglenni cyflenwi newydd ac arloesol mewn partneriaeth â Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant;
- cynnal lefel ddigonol o gronfeydd arian parod i gefnogi gweithrediadau parhaus;
- rheoli llif arian parod, gan gynnwys casglu derbynebaw yn amserol gan bartneriaid cydweithredol i sicrhau bod digon o gyfalaf gweithio;
- ymateb i gyd-destun gwleidyddol newidiol Addysg Uwch yng Nghymru;
- sicrhau ymrwymadau a wnaed yn Adduned Cymru a
- rheoli cynnydd mewn costau pensiwn mewn modd cadarn.

Wrth i'r Brifysgol barhau i addysgu ar ei chysiau wedi'u dilysu nes iddynt ddod i ben, mae'r incwm sy'n gysylltiedig â'r gweithgarwch hwn yn parhau i ostwng. Mae'r Brifysgol yn parhau i fod yn rhagweithiol wrth weithredu er mwyn adeiladu ar feysydd gweithgarwch arloesol gyda phartneriaid allweddol sydd â phwyslais ar recriwtio i gyrsiau sy'n seiliedig ar sgiliau lleol yn 2025/26 mewn partneriaeth â Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant.

Cynaliadwyedd

Mae'r Brifysgol yn ystyried mai cynaliadwyedd yw un o'r prif risgiau y mae'n eu hwynebu, a chynnal sicrwydd ariannol yw'r galluogwr cyntaf ar y rhestr i gyflawni ei chynllun strategol.

Mae'r Brifysgol yn ystyried mai cynhyrchu incwm a sicrhau'r incwm hwn ar ffurf arian parod yw'r dull mwyaf priodol o gynnal cynaliadwyedd. Metrig allweddol a adroddwyd ar sefyllfa'r Brifysgol i lywodraethwyr yw'r gallu i fodloni ei rhwymedigaethau yn y dyfodol ar gronfeydd arian parod presennol am gyfnod o ddim llai na 3 mis.

Mae rheoli llif arian yn golygu rheoli'r llif arian misol yn drylwyr, gan ddarparu diweddariadau rheolaidd i Gyngor y Brifysgol ar berfformiad, gan gynnwys risgiau neu gyfluoedd gweladwy. Ar ddyddiad y fantolen a dyddiad llofnodi'r cyfrifon, nid oes gan y Brifysgol unrhyw gynlluniau i ymrwymo i unrhyw rwymedigaethau ariannol ychwanegol o bwys.

Mae'r Brifysgol wedi rheoli'r incwm sy'n gostwng o ffynonellau traddodiadol yn ofalus ac wedi tynnu sylw at weithgareddau sy'n gwneud colled o fewn y sefydliad er mwyn sicrhau ei chynaliadwyedd drwy'r cyfnod pontio o sefydlu'r strategaeth ar gyfer y dyfodol a nodir yn adran Strategaeth y Brifysgol yn yr adroddiad hwn.

Mae'r Brifysgol yn disgwyl parhau i gynhyrchu arian parod yn 2025/26. Teimlir hefyd fod gan y Brifysgol ddigon o arian wrth gefn ar 31 Gorffennaf 2025 a chyllideb synhwyrol ar gyfer 2025/26 a 2026/27 sy'n caniatáu iddi edrych ar y tymor canolog yn hyderus.

Busnes Gweithredol

Fel y nodwyd yn y cyflwyniad, ym mis Hydref 2017 cymeradwyodd Prifysgol Cymru a Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant (PCYDDS) weithred gyfreithiol a oedd yn cyflawni'r amcan polisi gwreiddiol i integreiddio dwy Brifysgol hanesyddol, a thrwy hynny greu Prifysgol newydd i Gymru.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Mae'r broses integreiddio wedi'i gohirio gan y Brifysgol wrth i gyfleoedd i ddarparu cynnig addysg ar draws addysg bellach ac addysg uwch barhau i gael eu hasesu. Mae datblygu rheoleiddiwr sector deuol yng Nghymru (Medr) yn darparu cyfleoedd pellach yn y maes hwn ac mae'r Brifysgol yn asesu'r effaith y bydd y rheoleiddiwr newydd yn ei chael ar gyfleoedd yn y dyfodol.

Mae'r Brifysgol wedi gweithio mewn partneriaeth â PCYDDS yn ystod y flwyddyn i asesu gweithrediadau cynhyrchu refeniw posibl y mae etifeddiaeth a brand Prifysgol Cymru yn eu hwyluso. Disgwylir cynnydd pellach ar y cynllun hwn yn ystod y flwyddyn i fis Gorffennaf 2026 ac mae'r Brifysgol yn hyderus, yn y cyfnod interim o weithredu'r cynllun busnes, y bydd y Brifysgol yn parhau i gynnal sefyllfa dros ben ac arian parod cymedrol. Yn ogystal, mae Gwasg Prifysgol Cymru yn parhau i wella ar ei pherfformiad ariannol a rhagwelir y bydd yn parhau wrth iddi fanteisio ar y ffyrddiau cyllid sydd wedi bod ar gael yn uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru dros y 2 flynedd flaenorol, a bydd hynny'n parhau i fod ar gael.

Mae'r Brifysgol a PCYDDS yn parhau i weithio mewn modd â ffocws i gwblhau cynllun sy'n adeiladu ar hunaniaeth brand y Brifysgol ac yn sicrhau ei chynaliadwyedd yn y dyfodol. O dan y cynlluniau uchod, byddai Prifysgol Cymru yn parhau'n endid cyfreithiol ar wahân gyda llai o bwerau i gyflawni ei rhwymedigaethau i fyfyrwyr cofrestredig o dan y cytundebau darpariaeth gydweithredol bresennol.

Bydd cronfeydd wrth gefn y Brifysgol yn parhau i gael eu cymhwyso'n briodol er mwyn helpu i ariannu costau ei rhwymedigaethau presennol i fyfyrwyr ac i fuddsoddi ymhellach mewn strategaethau blaengar sy'n adeiladu ar dreftadaeth a gwasanaethau Prifysgol Cymru. Bydd rhagor o waith ar ddyledion hanesyddol yn cael ei gyflymu i sicrhau'r cronfeydd arian mwyaf posibl sydd ar gael i'r Brifysgol yn y dyfodol. Parheir i gymryd mesurau priodol yn ystod 2024/25 a 2025/26 i sicrhau bod y Brifysgol yn cydbwysu ei chyllideb cyn gweithredu strategaeth newydd y Brifysgol.

Mae'r Brifysgol wedi paratoi rhagolygon llif arian hyd at ddiwedd mis Gorffennaf 2027 o dan y model gweithredu presennol.

Mae'r rhagolygon hyn yn adeiladu ar y balans arian parod ar 31 Gorffennaf 2024 a hyd yn oed o dan senarios gostyngiad credadwy, yn dangos y gall y Brifysgol weithredu o fewn ei hadnoddau ariannol sydd ar gael ar hyn o bryd a bodloni ei rhwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus am gyfnod o 12 mis o leiaf o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol hyn.

Mae'r rhagolygon hyn yn cynnwys cyfleoedd i dyfu o fewn y Wasg a dyraniad priodol o adnoddau ar draws y Brifysgol

Yn unol â hynny, mae'r Cyngor wedi ystyried ei bod yn briodol defnyddio'r sail barhaus o baratoi o fewn y datganiadau ariannol hyn.

Polisi cynaliadwyedd amgylcheddol

Mae cynaliadwyedd wrth wraidd sut mae'r Brifysgol yn gwneud busnes. Mae'r Brifysgol yn credu mai cynaliadwyedd amgylcheddol yw sylfaen cynaliadwyedd economaidd a chymdeithasol ehangach ac mae'n rhan annatod o arfer sefydliadol da. Mae dyletswydd arni i fodloni ei hun fod ei holl weithrediadau a gweithgareddau yn cael eu cynnal gan roi sylw priodol i'r amgylchedd.

Mae tîm cynaliadwyedd y Brifysgol yn cydweithio â'r Grŵp Datblygu Cynaliadwy a'r Grŵp Llywio Cynaliadwyedd yn y maes hwn ac mae'n parhau i gefnogi'r gwaith o ymgorffori cynaliadwyedd o fewn cwricwlwm y Brifysgol ar bob lefel yn ogystal ag ymgysylltu â'r nifer ehangaf o sefydliadau i ddatblygu arfer cynaliadwy ar draws pob sector yng Nghymru a thu hwnt.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Adroddiadau Amgylcheddol

Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i ymgorffori cynaliadwyedd yn egwyddor graidd. Dangosir y dystiolaeth o hyn yn y Cynllun Strategol a'r Datganiad Polisi Amgylcheddol sy'n cyfleu ei gwerthoedd o ran Datblygiad Cynaliadwy a Dinasyddiaeth Fyd-eang. Mae cynaliadwyedd wedi'i wreiddio o fewn y Cynllun Gweithredu Strategol (2022 – 2025) ac mae gan Ystadau a Seilwaith ddangosyddion perfformiad allweddol sy'n gysylltiedig â chynaliadwyedd; mae'r rhain yn cynnwys: defnydd o ynni, cost cyfleustodau craidd, allyriadau Cwmpas 2. Caiff y cynnydd ei fonitro trwy waith adrodd y cynllun strategol blynyddol ac Adroddiadau ar Ddangosyddion Perfformiad Allweddol a ddarparwyd i'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad a Chyngor y Brifysgol

Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo'n benodol i weithredu Cynllun Rheoli Carbon ledled y Brifysgol i gyflawni Cwmpas Sero Net 1 a 2 erbyn 2030, cwmpas 3 erbyn 2045.

Yn 2022, mabwysiadodd y Brifysgol Gynllun Carbon Sero Net Interim i ddangos yn benodol ei hymrwymiad i reoli a lleihau ei hallyriadau carbon, a nodi cynllun yn hyn o beth, a gwnaed cynnydd sylweddol o ran y cynllun hwn. Mae hyn wedi cynnwys: wedi llofnodi Siarter Teithio Llesol Abertawe, bod yn rhan o grwpiau gweithredu Sero Net Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, a chyfathrebu allanol ar brosiectau dan arweiniad myfyrwyr. Gosodiadau solar, ôl-osod yr ystâd gydag opsiynau ynni effeithlon megis goleuadau LED, Pympiâu Gwres Carbon Isel, ac ati.

Bydd adolygu'r cynllun hwn yn systematig yn galluogi'r Brifysgol i barhau â'r daith i Sero Net Carbon wrth gynnal ystod o asesiadau a fydd yn llywio datblygiad cynllun tair blynedd ac a fydd yn cydnabod y cynnydd hyd yma a mapio ymhellach y llwybr at Sero Net Carbon.

Mae'r prif feysydd gweithredu a nodwyd ar gyfer lleihau carbon wedi eu cynnwys yn y canlynol:

- Gweithredu Rhaglen Fonitro er mwyn sicrhau bod y defnydd o ynni a'r defnydd o ddŵr yn cael eu monitro'n effeithiol drwy ddarparu a defnyddio System Rheoli Ynni a alluogir gan becyn meddalwedd priodol a gwella'r defnydd ar is-fesuryddion ynni
- Lluoio'r holl brosiectau cyfalaf newydd i gyflawni sgôr 'Rhagorol' BREEAM Sero Net Carbon a sicrhau bod lleihad cysylltiedig yn yr effeithiau ar gadwyni cyflenwi ac effaith
- Gwella effeithlonrwydd ynni gweddill yr ystâd yn sylweddol, gan roi ystyriaeth lawn i gynlluniau gwresogi newydd a rhai sy'n defnyddio ynni adnewyddadwy a rhoi'r gorau i ddefnyddio nwy. Rhaid i gynlluniau datblygu'r campws flaenoriaethu cyfleoedd datgarboneiddio megis cwmpasu ar gyfer prosiectau peilot Gwresogi Carbon Isel/Di-garbon a gwneud cynnydd sylweddol o ran deall a gweithredu'r cyfleoedd effeithlonrwydd ynni sy'n weddill.
- Lleihau gwastraff ar draws y sefydliad er mwyn lleihau prosesu gwastraff, llygredd a gweithgarwch tirlenwi wrth fodloni'r ddeddfwriaeth gwastraff newydd i Gymru a ddaeth i rym yn 2024.

Yn ogystal, bydd y Brifysgol yn:

- Datblygu model sy'n canolbwyntio ar bobl er mwyn darparu gwasanaethau sy'n lleihau'r angen i staff, myfyrwyr ac ymwelwyr deithio sydd yn ei dro'n hyrwyddo teithio allyriadau isel, teithio llesol ac yn annog rhagor o ddefnydd ar drafnidiaeth gyhoeddus, lleihau cymudo ceir a theithio busnes
- Defnyddio egwyddorion economi gylchol yn ein gweithgareddau caffael, gan ymgorffori cyfnod lleihau carbon cadarn sy'n asesu effaith carbon nwyddau a gwasanaethau ar draws ei hoes.
- Defnyddio marchnadoedd y DU ar gyfer gwerthoedd dal carbon i ddatblygu cyfrifiad asedau tir
- Datblygu ffynonellau ynni adnewyddadwy i leihau ein hól troed carbon, lliniaru risg busnes rhag gorlwytho a thorri pŵer ar y Grid Cenedlaethol
- Ymgysylltu â myfyrwyr a staff drwy ddull cyfunol o ddigwyddiadau digidol ac wyneb yn wyneb sy'n ceisio hyrwyddo newid ymddygiad sy'n creu Cymru sy'n ymwybodol o'r hinsawdd
- Cynyddu'r ymdrechion i ddal carbon drwy fioamrywiaeth ei daliadau tir.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

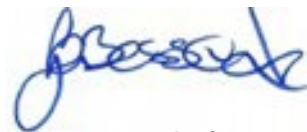
Yn ganolog i hyn mae creu llwybr atebolrwydd clir sy'n sicrhau bod cynaliadwyedd yn dod yn rhan annatod o bolisi ac yn sefydlu cyfrifoldeb ar y cyd i gael effaith gadarnhaol ar ein pobl, ein cymunedau a'n planed.

Mae'r Grŵp Llywio Cynaliadwyedd (SSG) yn gyfrifol am gefnogi'r agenda Cynaliadwyedd ar gyfer Grŵp y Brifysgol, ac am fonitro a mesur cynnydd o ran dangosyddion perfformiad i gadarnhau gweithrediad effeithiol ac aliniad gydag amcanion a strategaeth sefydliadol. Mae'n adolygu strategaeth a pholisi (lle bo hynny'n briodol) ac yn cymeradwyo neu'n cyfeirio at Uwch Gyfarwyddiaeth yn ôl yr angen, wrth weithio i sicrhau bod gofynion Nodau Datblygu Cynaliadwy'r Cenhedloedd Unedig a gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015) yn cael eu bodloni. Mae'r grŵp llywio hwn yn cael ei gadeirio gan y Dirprwy Is-Ganghellor sy'n allweddol wrth yrru'r newid sefydliadol.

Mae'r Grŵp Datblygu Cynaliadwyedd (SDG) wedi ei ffurfio gan reolwyr ar draws pob gwasanaeth academiaidd a phroffesiynol yn y Brifysgol yn ogystal â Choleg Sir Gâr. Mae gan y grŵp hwn gynrychiolaeth myfyrwyr, ac mae aelodaeth yn agored i bob myfyriwr sy'n dymuno bod yn rhan ohono. Maent yn gyfrifol am greu cynllun gweithredu cynaliadwyedd adrannol, gan gasglu awgrymiadau a chymau gweithredu i symud yr agenda cynaliadwyedd ymlaen i gyflawni ein hymrwymadau, gan gynnwys ynghylch Sero Net Carbon erbyn uchelgais 2030. Mae'r grŵp yn hyrwyddo ac yn cyfleu neges cynaliadwyedd ar draws y sefydliad cyfan. Mae hyn wedi arwain at gyfleu nifer o fentrau sy'n ymwneud â Sero-Net i'r staff, megis ein menter "Un Campws, Un Diwrnod" gyda'r nod o leihau teithio rhwng campysau yn ogystal â darparu fforwm ymgynghori ar gyfer datblygu, gwirio a herio polisiau. Mae aelodaeth y grwpiau hyn yn sicrhau goruchwyliaeth a chymorth lefel uwch ar gyfer yr agenda hwn, yn ogystal â sicrhau ymgysylltiad ac ymgynghori ag uwch swyddogion o ran effaith ehangach Grŵp y Brifysgol.

Rowland Jones

Cadeirydd y Pwyllgor Adnoddau a
Pherfformiad
Cofrestrfa'r Brifysgol,
Rhodfa'r Brenin Edward VII
Parc Cathays
Caerdydd CF10 3NS

Gavin Bessant

Cyfarwyddwr Gwasanaethau Ariannol

Cofrestrfa'r Brifysgol,
Rhodfa'r Brenin Edward VII
Parc Cathays
Caerdydd CF10 3NS

DATGANIAD O LYWODRAETHU CORFFORAETHOL

DATGANIAD O LYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Trefniadau llywodraethu

Yn unol â Siarter Frenhinol y Brifysgol, y Cyngor yw corff llywodraethu'r Brifysgol ac mae'n gyfrifol, trwy Statud, am gymeradwyo'r cynlluniau strategol ar gyfer y Brifysgol ac am lywodraethu a rheoleiddio ei chyllid, ei chyfrifon, ei buddsoddiadau, ei heiddo, ei busnes a'i materion. Mae ei Phwerau wedi'u nodi yn Statudau ac Ordinhadau'r Brifysgol. Ers 1 Awst 2017, PCYDDS fu'n gweinyddu trefniadau llywodraethu ac mae arfer cyffredin ar draws y ddwy brifysgol.

Mae'r Cyngor yn cynnwys staff a llywodraethwyr annibynnol a benodwyd o dan Ordinhadau'r Brifysgol, y mae'r rhan fwyaf ohonynt yn anweithredol. Aelodau'r Cyngor hefyd yw ymddiriedolwyr y Brifysgol. Mae seddi gwag ar gyfer aelodau annibynnol yn cael eu hysbysebu'n allanol a gwneir apwyntiadau ar ôl cwblhau proses cyfnewid a dewis. Mae rôl Cadeirydd y Cyngor yn wahanol i rôl Prif Weithredwr y Brifysgol, sef yr Is-Ganghellor. Gwasanaethir y Cyngor gan Glerc sy'n atebol i'r Cadeirydd.

Mae'r Cyngor yn cyfarfod o leiaf bedair gwaith y flwyddyn a hefyd yn cyflawni ei gyfrifoldebau drwy'r rheolwyr gweithredol a sawl pwyllgor sefydlog. Mae Cynllun Dirprwyo yn nodi lle mae'r awdurdod sy'n gwneud penderfyniadau yn enw'r Cyngor, neu ar ei ran, wedi ei leoli, a lle y gall yr awdurdod hwn gael ei ddirprwyo a lle mae wedi'i ddirprwyo. Aelodau annibynnol o'r Cyngor sy'n cadeirio'r pwyllgorau sefydlog ac mae gan bob un ohonynt fwyafrif o aelodau annibynnol. Mae uwch swyddogion y Brifysgol yn mynychu cyfarfodydd yn ôl yr angen. Mae *Cod Ymarfer ar gyfer Aelodau'r Cyngor* yn darparu gwybodaeth am y gweithdrefnau sydd i'w dilyn pe bai gwrthdaro buddiannau neu deyrngarwch.

Dyma bwyllgorau sefydlog y Cyngor yn 2024/25:

- **Y Pwyllgor Academaidd**

Mae'r Pwyllgor Academaidd yn rhoi cyngor i'r Cyngor ar ei benderfyniad ynghylch cymeriad addysgol y Brifysgol.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar ddau achlysur yn 2024/25. Bu'n ystyried amrywiaeth o faterion o fewn cwrpas ei gylch gwaith, gan gynnwys adroddiadau ar brofiad myfyrwyr, yr amgylchedd dysgu, sicrhau ansawdd gweithgareddau rhyngwladol a gwaith Gwasg Prifysgol Cymru.

Nodir isod yr aelodau (a'u presenoldeb (%) mewn cromfachau): Geraint Roberts (Cadeirydd) (100%); Emlyn Dole (50%); Natalie Beard (50%); Yr Athro Elwen Evans (50%); Dr Deborah Hughes (100%); Uzo Iwobi (ymddiswyddwyd Ionawr 2025; 0%); Deris Williams (50%).

- **Pwyllgor Archwilio a Risg**

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn goruchwyllo'r archwilio ar draws Grŵp PCYDDS, gyda chylch gorchwyl sy'n seiliedig ar y cylch gorchwyl enghreifftiol a nodir yng *Nghod Ymarfer y Pwyllgorau Archwilio Addysg Uwch* a gyhoeddwyd gan Bwyllgor Cadeiryddion Prifysgolion (CUC).

Cyfarfu'r Pwyllgor bedair gwaith yn 2024/25. Bu'n ystyried ystod o faterion o fewn cwrpas ei gylch gwaith, gan gynnwys cynlluniau a chanfyddiadau archwilio mewnol ac allanol; y datganiadau ariannol cyn eu cyflwyno i'r Cyngor; y gofrestr risg gorfforaethol a'r map sicrwydd; a pherfformiad yr archwilywyr mewnol ac allanol.

Nodir isod yr aelodau (a'u presenoldeb (%) wedi'i nodi mewn cromfachau): Nigel Roberts (Cadeirydd) (100%); Timothy Llewelyn (100%); Adrian Evans (cyfetholwyd; 75%); Jacqui Kedward (cyfetholwyd; 100%).

Nid oes unrhyw groes-aelodaeth rhwng y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad.

DATGANIAD O LYWODRAETHU CORFFORAETHOL

- **Pwyllgor Craffu'r Grŵp**

Mae Pwyllgor Craffu'r Grŵp yn goruchwyllo is-gwmnïau'r Brifysgol. Ni chyfarfu yn 2024/25. Cyflwynwyd yr adroddiad blynyddol ar is-gwmnïau yn uniongyrchol i'r Cyngor i'w ystyried.

- **Y Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu**

Mae'r Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu yn gyfrifol am fonitro gallu llywodraethu corfforaethol a threfniadau llywodraethu'r Cyngor ar gyfer y Brifysgol a Grŵp ehangach PCYDDS. Mae'n monitro anghenion cyfansoddiad ac aelodaeth y Cyngor ac yn gwneud argymhellion ar gyfer penodiadau i bwyllgorau a chyrff eraill.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar dri achlysur yn 2024/25. Ystyriodd ystod o faterion o fewn cwmpas ei gylch gorchwyl, gan gynnwys trefniadau ar gyfer yr Adolygiad Effeithiolrwydd Llywodraethu a gynhaliwyd yn nhymor gwanwyn a haf 2025; cytuno ar y data i lywio'r gwaith o fonitro cynllun EDI y Cyngor; a monitro'r drydedd flwyddyn o weithredu cynllun datblygu a chadw'r Cyngor.

Dyma'r aelodau (a'u presenoldeb (%) wedi'i nodi mewn cromfachau): Dr Liz Siberry (Cadeirydd; 100%); Maria Dinu (100%); Emllyn Dole (67%) Yr Athro Elwen Evans (67%); Dr Stuart Robb (100%); Emllyn Schiavone (67%); Deris Williams (67%).

- **Y Pwyllgor Taliadau**

Mae'r Pwyllgor Taliadau yn penderfynu ar sail flynyddol gyflogau, telerau ac amodau a, lle bo'n briodol, amodau diswyddo'r Is-Ganghellor ac uwch staff penodol eraill. Yn rhan o'r broses hon, mae'r Pwyllgor yn ystyried ystod o fesurau cyd-destunol a chymharol allanol wrth benderfynu ar ddyfarniadau cyflog fel y nodir yn y Datganiad Polisi Tâl blynyddol.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar ddau achlysur yn 2024/25, Nodir isod yr aelodau (a'u presenoldeb (%) mewn cromfachau): Justin Albert (Cadeirydd) (100%); Dr Tracy Cruickshank (100%); Maria Dinu (100%); Emllyn Dole (100%); Geraint Roberts (100%); Dr Liz Siberry (100%).

Mae'r Brifysgol yn cyhoeddi ei Datganiad Polisi Cyflog blynyddol ar ei gwefan. Gellir gweld Datganiad 2024 yn y ddolen ganlynol [https://www.uwtsd.ac.uk/media/uwtsd-website/content-assets/documents/strategies-policies/annual-pay-policy-statement-june-2024 Statement.pdf](https://www.uwtsd.ac.uk/media/uwtsd-website/content-assets/documents/strategies-policies/annual-pay-policy-statement-june-2024%20Statement.pdf)

- **Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad**

Mae'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad yn cynnal goruchwyliaeth ar gynllunio strategol a materion ariannol y Brifysgol.

Cyfarfu'r Pwyllgor bum gwaith yn 2024/25. Bu'n ystyried ystod o faterion o fewn cwmpas ei gylch gwaith, gan gynnwys perfformiad ariannol yn erbyn rhagolygon a chyllidebau a chynaliadwyedd sefydliadol; pensiynau; a materion adnoddau dynol.

Dyma'r aelodau (a'u presenoldeb (%) wedi'i nodi mewn cromfachau): Rowland Jones (Cadeirydd) (100%); Justin Albert (100%); Natalie Beard (75%); Emllyn Dole (75%); Professor Kyle Erickson (100%); Professor Elwen Evans (100%); Taya Gibbons (60%); Rowland Jones (80%); Emllyn Schiavone (75%); Katrin Shaw (100%).

Yn ogystal, mae'r Bwrdd Academaidd, sef awdurdod academaidd y Brifysgol ac sy'n tynnu ei aelodaeth yn bennaf gan staff academaidd a myfyrwyr y sefydliad, yn adrodd wrth y Cyngor. Ei rôl yw cyfarwyddo a rheoleiddio gwaith addysgu ac ymchwil y Brifysgol.

Cod Llywodraethu Addysg Uwch CUC

Mae'r Brifysgol yn anelu at safonau uchel o lywodraethu corfforaethol. Fel corfforaeth a sefydlwyd gan Siarter Frenhinol gyda statws elusennol, nid yw'r Brifysgol dan ofynion adrodd llywodraethu corfforaethol Cyfnewidfa Stoc Llundain, ond mae'n ceisio dangos bod y gwaith llywodraethu yn cael ei wneud mewn modd agored ac

DATGANIAD O LYWODRAETHU CORFFORAETHOL

atebol a'i bod yn anelu at arfer gorau yn y sector addysg uwch. Rhaid i holl aelodau'r Cyngor gofrestru bob blwyddyn ar gyfer Cod Ymarfer Aelodau'r Cyngor sy'n nodi'r safonau ymddygiad ac atebolrwydd a ddisgwyllir ganddynt yn eu rôl yn llywodraethwyr y Brifysgol ac ymddiriedolwyr elusennau; egwyddorion a gwerthoedd y Brifysgol a gwasanaeth cyhoeddus yn fwy cyffredinol; ac ymdrin â materion megis cyfrinachedd a datgan buddiannau.

Mae trefniadau llywodraethu'r Brifysgol wedi eu datblygu i adlewyrchu'r egwyddorion a'r arferion a nodir yng Nghod Llywodraethu Addysg Uwch CUC, a chyhoeddwyd y fersiwn diweddaraf ym mis Medi 2020. Drwy'r Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu, mae'r Cyngor wedi adolygu ei arferion yng nghyd-destun y Cod ac wedi cadarnhau bod yr holl Elfennau Sylfaenol ar waith a bod trefniadau'r Brifysgol yn cydymffurfio â'r holl egwyddorion allweddol. Yn 2025 comisiynodd y Cyngor ymgynghorydd allanol i gynnal Adolygiad Effeithiolrwydd Llywodraethu o'i arferion, a oedd yn cynnwys ystyriaeth gyfannol o gadw at y Cod. Canfu'r adroddiad dilynol, a oedd yn canolbwyntio'n bennaf ar PCYDDS, fod y Brifysgol yn bodloni disgwyliadau'r Cod, gyda sawl maes i'w datblygu ymhellach. Ystyriodd y Cyngor yr adroddiad ym mis Gorffennaf 2025 ac mae cynllun gweithredu yn cael ei baratoi.

Trwy ei Bwyllgor Taliadau, adolygodd y Cyngor gydymffurfiaid â Chod Tâl Uwch Staff Addysg Uwch CUC (Mehefin 2018) yn 2018/19. Cynhaliwyd adolygiad arall yn 2020 yng ngoleuni argymhellion Adolygiad Camm, ac yn 2022 yn dilyn cyhoeddi Cod wedi'i ddiweddarau. Mae arferion y Brifysgol yn cydymffurfio'n llawn â disgwyliadau'r Cod. Drwy'r Pwyllgor Archwilio a Risg, mae'r Cyngor hefyd wedi cadarnhau bod holl elfennau *Cod Ymarfer Pwyllgorau Archwilio Addysg Uwch CUC* (Mai 2020) wedi eu mabwysiadu.

Cynhaliwyd archwiliad mewnol o ymagwedd y Brifysgol tuag at Lywodraethu Corfforaethol ym mis Rhagfyr 2023 a rhoddodd sicrwydd sylweddol ar yr amgylchedd rheoli, gydag un argymhelliad wedi'i nodi mewn perthynas ag asesu sgiliau. Mae'r archwiliad nesaf o lywodraethu is-gwmni wedi'i drefnu ar gyfer Tachwedd 2025.

Adolygiad Camm o Lywodraethiant Prifysgolion yng Nghymru

Mae'r Cyngor wedi croesawu Adolygiad o Lywodraethiant Prifysgolion yng Nghymru gan Gillian Camm ('Adolygiad Camm'), y cyhoeddwyd ei adroddiad ym mis Chwefror 2020. Ym mis Gorffennaf 2020 mabwysiadodd y Cyngor Siarter Llywodraethiant Prifysgolion Cymru a gyhoeddwyd gan Gadeiryddion Prifysgolion Cymru (ChUW) a Phrifysgolion Cymru yn ffurfiol, a chytunodd ar gynllun gweithredu mewn ymateb i'r Ymrwymiad cysylltiedig i Weithredu. Mae gweithrediad y Cyngor o'r cynllun bellach wedi'i gwblhau ac mae wedi llywio arferion llywodraethu mewn ystod o feysydd. Mae'r gwaith a wnaed yn cynnwys:

- adolygu data meintiol ac ansoddol yn ffurfiol, sy'n ymwneud â diwylliant sefydliadol a chytuno ar fecanwaith ar gyfer sicrhau adfyfrio blynyddol gan y Cyngor;
- ystyried y canllaw arfer da ar draws y sector ar ymgysylltu â rhanddeiliaid;
- cadarnhau ei ddisgwyliadau mewn perthynas â maint a siâp y corff llywodraethu a chyfrifoldebau ac ymddygiadau llywodraethwyr;
- gweithredu strategaeth recriwtio a sefydlu dreigl sydd â ffocws ar amrywiaeth;
- adolygu strwythur y pwyllgor sefydlog;
- cadarnhau ei agwedd tuag at annibyniaeth llywodraethwyr a rheoli gwrthdaro;
- adolygu ei drefniadau ar gyfer llywodraethu taliadau;
- cwblhau adolygiad o bolisi rheoli risg;
- adolygu'r broses archwilio fewnol;
- comisiynu adroddiad blynyddol ar chwythu'r chwiban;
- cymeradwyo'r datganiadau ar annibyniaeth, rôl yr Ysgrifennydd a'r adroddiad blynyddol a ddatblygwyd drwy Grŵp Clercod ac Ysgrifenyddion Cymru;
- cymeradwyo dull o gynllunio olyniaeth arweinyddiaeth;
- mabwysiadu'r templed newydd ar gyfer yr Adroddiad Blynyddol a'r Datganiadau Ariannol;
- cymeradwyo a gweithredu cynllun datblygu a chadw llywodraethwyr;
- cymryd rhan mewn gweithdai AU Ymlaen sy'n ymwneud â chydaddoldeb ac amrywiaeth a datblygu cynllun EDI y Cyngor.

DATGANIAD O LYWODRAETHU CORFFORAETHOL

DATGANIAD O REOLAETH FEWNOL

Fel corff llywodraethu'r Brifysgol, mae'r Cyngor yn gyfrifol am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi'r gwaith o gyflawni cynlluniau, nodau ac amcanion strategol y sefydliad, wrth ddiogelu'r cyhoedd a chronfeydd ac asedau eraill y mae'n gyfrifol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a neilltuwyd i'r Cyngor yn y Siarter a'r Statudau.

Mae'r system rheoli fewnol yn cynnwys polisïau, rheoliadau a chynlluniau; monitro perfformiad ariannol a gweithredol; gwahanu dyletswyddau; gweithdrefnau awdurdodi a chymeradwyo; systemau gwybodaeth; a swyddogaethau archwilio mewnol ac allanol effeithiol. Mae hefyd yn cynnwys proses barhaus a gynlluniwyd i nodi'r prif risgiau i gyflawni'r cynlluniau a'r amcanion strategol, gwerthuso natur a maint y risgiau hynny a'u rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd. Mae'r systemau hyn wedi bod ar waith am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol. Mae'r system yn cyd-fynd â chanllawiau perthnasol Grŵp Cyfarwyddwyr Cyllid Prifysgolion Prydain.

Mae'r system rheoli mewnol wedi'i chynllunio i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethiant wrth gyflawni amcanion busnes; felly, mae'n cynnig sicrwydd rhesymol ond nid sicrwydd llwyr ynghylch effeithiolrwydd ac nid sicrwydd llwyr yn erbyn camddatganiad neu golled sylweddol.

Mae gan y Pwyllgor Archwilio a Risg awdurdod penodol wedi'i ddirprwyo gan y Cyngor i fonitro ac adolygu materion rheoli mewnol ar ei ran ac i adrodd wrth y Cyngor ar y materion hyn. Mae Archwilwyr Mewnol Annibynnol yn cynnal adolygiadau rheolaidd ar y systemau rheolaeth fewnol; mae cwrpas eu gwaith yn cael ei benderfynu, ymlaen llaw, gan y Pwyllgor Archwilio a Risg sy'n derbyn eu hadroddiadau a'u hargymhellion. Mae'r meysydd i'w hadolygu wedi eu pennu ar sail eu harwyddocâd i weithrediadau'r Brifysgol a'r risgiau sy'n gysylltiedig â'u methiant; maent yn cynnwys materion gweithredol a chydymffurfiaeth yn ogystal â risg ariannol. Mae'r Archwilwyr Mewnol yn mynychu pob cyfarfod o'r Pwyllgor ac yn cyfarfod yn breifat ag aelodau annibynnol ar bob achlysur. Adroddir ar drafodaethau'r Pwyllgor Archwilio a Risg ym mhob un o gyfarfodydd y Cyngor.

Mae'r Brifysgol wedi sefydlu methodoleg gadarn ar gyfer gwerthuso a rheoli risg yn barhaus, wedi'i chysylltu'n benodol â chyflawni amcanion sefydliadol. Mae'r gofrestr risg gorfforaethol, sy'n sgorio tebygolrwydd ac effaith risgiau a nodwyd, yn cael ei chynnal a'i hadolygu'n rheolaidd gan yr Uwch Dîm Arwain. Mae cofrestrau hefyd yn cael eu cadw ar gyfer prosiectau a gweithgareddau mawr ar wahân. Mae'r gofrestr risg gorfforaethol yn cael ei hystyried ym mhob un o gyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a Risg ac ystyrir newidiadau arfaethedig gan y Cyngor. Cafodd y Polisi Rheoli Risg a'r gwaith o lunio'r gofrestr risg eu hadolygu'n gynhwysfawr yn 2023/24, a'r adolygiad nesaf wedi'i drefnu ar gyfer 2025/26. Mae map sicrwydd, sy'n dilyn y model 3-llinell a gefnogir gan Sefydliad Siartredig Archwilwyr Mewnol, yn rhoi trosolwg i uwch reolwyr a llywodraethwyr o'r mecanweithiau sydd ar waith i oruchwyllo'r risgiau a nodwyd ar y gofrestr risg gorfforaethol ac i hwyluso'r gwaith o nodi meysydd y mae angen eu cryfhau. Cynhaliwyd archwiliad mewnol o ddull y Grŵp o Reoli Risg yn haf 2022 a darparodd sicrwydd digonol ar ddigonolrwydd rheolaethau mewnol a sicrwydd sylweddol ar effeithiolrwydd rheolaethau mewnol. Disgwylir yr archwiliad nesaf yn 2025/26.

Mae adolygiad y Cyngor o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol hefyd wedi ei lywio gan waith uwch swyddogion yn y Brifysgol, sydd â chyfrifoldeb dros ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli mewnol, a chan sylwadau a wnaed gan yr Archwilwyr Allanol yn eu llythyr rheoli diwedd blwyddyn ac adroddiadau eraill. Nid oes unrhyw wendidau neu fethiannau rheoli mewnol sylweddol wedi codi yn ystod y flwyddyn ariannol nac ar ôl y flwyddyn ariannol ond cyn i'r datganiadau ariannol hyn gael eu llofnodi.

Rheoli Risg / Y Gofrestr Risg

Mae'r Datganiad Rheoli Mewnol yn nodi'r trefniadau sydd ar waith ar gyfer rheoli risg, gan gynnwys y broses barhaus o nodi, gwerthuso a rheoli risgiau.

Mae gweithdrefnau cynhwysfawr ar waith ac mae cofrestrau risg wedi eu diweddar'u'n rheolaidd ac yn cael eu monitro gan uwch reolwyr. Cyflwynir adroddiad i bob un o gyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a Risg.

ADRODDIAD ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU**DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R CYNGOR MEWN PERTHYNAS Â'R ADRODDIAD BLYNYDDOL A'R DATGANIADAU ARIANNOL CYFUNOL**

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am baratoi'r Datganiadau Ariannol Cyfunol yn unol â gofynion Telerau ac Amodau Cyllido 2024/25 a gyhoeddwyd gan Medr, y Cyfarwyddyd Cyfrifon i Sefydliadau Addysg Uwch ar gyfer 2024/25 a gyhoeddwyd gan Medr ("y Cyfarwyddyd Cyfrifon"), y Cod Rheoli Ariannol a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015 ("FMC") a'r gyfraith a'r rheoliadau cymwys.

Mae'n ofynnol paratoi datganiadau ariannol y Grŵp a'r rhiant-Brifysgol yn unol â safonau cyfrifyddu'r DU a'r gyfraith berthnasol (Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y DU), gan gynnwys FRS 102 Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon a gofynion Deddf Elusennau 2011. Mae Telerau ac Amodau Cyllido 2024/25 ymhellach yn ei gwneud yn ofynnol i'r datganiadau ariannol gael eu paratoi yn unol â Datganiad o Arfer a Argymhellir 2019 - Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch ac yn unol â gofynion y Cyfarwyddyd Cyfrifon.

Mae'n ofynnol i'r Cyngor baratoi datganiadau ariannol sy'n rhoi darlun gwir a theg o gyflwr y Grŵp a'r rhiant-Brifysgol ac o'u hincwm a'u gwariant, eu henillion a'u colledion a'u newidiadau mewn cronfeydd wrth gefn, ac o lif arian y Grŵp, ar gyfer y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi pob un o ddatganiadau ariannol y Grŵp a'r rhiant-Brifysgol, mae'n ofynnol i'r Cyngor:

- ddewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- gwneud arfarniadau ac amcangyfrifon ac yn ddoeth;
- datgan a yw safonau cyfrifyddu cymwys y DU a'r Datganiad o Arferion a Argymhellir wedi'u dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelwyd ac a eglurwyd yn y datganiadau ariannol;
- asesu gallu'r Grŵp a'r rhiant-brifysgol i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol; a
- defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifyddu oni bai ei fod naill ai'n bwriadu diddymu'r Grŵp neu'r rhiant-Brifysgol neu roi'r gorau i weithredu, neu nad oes ganddo ddewis arall realistig ond gwneud hynny.

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu digonol sy'n ddigonol i ddangos ac egluro trafodion y rhiant-Brifysgol a datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg sefyllfa ariannol y rhiant-Brifysgol. Mae'n gyfrifol am y rheolaeth fewnol y mae'n ei hystyried yn angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, ac mae ganddo gyfrifoldeb cyffredinol am gymryd y camau sy'n rhesymol agored iddo i ddiogelu asedau'r Grŵp ac i atal a chanfod twyll ac afreoleidd-dra eraill.

Yn ogystal, mae'r Cyngor yn gyfrifol am sicrhau bod:

- arian o ba bynnag ffynhonnell a weinyddir gan y Grŵp a'r Brifysgol at ddibenion penodol wedi'u cymhwyso'n briodol i'r dibenion hynny a'u rheoli yn unol â deddfwriaeth berthnasol;
- bod incwm, lle y bo'n briodol, wedi'i ddefnyddio yn unol â pharagraff 145 o'r FMC;
- grantiau'r Cyngor Cyllido wedi'u cymhwyso yn unol â'r telerau ac amodau sydd ynghlwm wrthynt ac wedi'u defnyddio at y dibenion y cawsant eu derbyn ar eu cyfer, gan gynnwys Telerau ac Amodau Cyllido 2024/25;
- sicrhau bod rheolaethau ariannol a rheoli priodol ar waith i ddiogelu arian cyhoeddus ac arian o ffynonellau eraill; a
- sicrhau rheolaeth economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a gwariant y Brifysgol.

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am y gwaith o gynnal a chadw a chywirdeb yr wybodaeth gorfforaethol ac ariannol sydd wedi'i chynnwys ar wefan y Brifysgol. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n rheoli'r gwaith o baratoi a lledaenu datganiadau ariannol fod yn wahanol i deddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

ADRODDIAD ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU**ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU****ADRODDIAD AR ARCHWILIO'R DATGANIADAU ARIANNOL****Barn**

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Prifysgol Cymru ("y Brifysgol") ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025 sy'n cynnwys y Datganiad Cyfunol a Datganiad Incwm Cynhwysfawr y Brifysgol, y Datganiad o Sefyllfa Ariannol Cyfunol a Phrifysgolion, y Cyfunol a'r Datganiad o Newidiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Llif Arian Cyfunol a nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisiau cyfrifo.

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o gyflwr materion y Grŵp a'r Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2025, ac o incwm a gwariant y Grŵp ac incwm a gwariant, enillion a cholledion a newidiadau mewn cronfeydd wrth gefn y Brifysgol, a llifoedd arian y Grŵp, am y flwyddyn a ddaeth i ben;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â safonau cyfrifyddu'r DU, gan gynnwys FRS 102 Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon, a chyda Datganiad Ymarfer a Argymhellir yn 2019 – Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch; ac
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Sail ar gyfer barn

Rydym wedi cael ein penodi'n archwilydd o dan Siarteri a Statudau'r Brifysgol ac yn unol ag adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 (neu ei rhagflaenwyr) ac yn adrodd yn unol â rheoliadau a wnaed o dan adran 154 o'r Ddeddf honno.

Cynaliasom ein harchwiliad yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU) ("ISAs (DU)") a chyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau isod. Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol o dan y Grŵp ac yn annibynnol ohono yn unol â gofynion moesegol y DU gan gynnwys Safon Foesegol FRC. Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn sail ddigonol a phriodol ar gyfer ein barn.

Busnes Gweithredol

Mae'r Cyngor wedi paratoi'r datganiadau ariannol ar y sail barhaus gan nad yw'n bwriadu diddymu'r Grŵp na'r Brifysgol na rhoi'r gorau i'w gweithrediadau, ac fel y mae wedi dod i'r casgliad bod sefyllfa ariannol y Grŵp a'r Brifysgol yn golygu bod hyn yn realistig. Mae hefyd wedi dod i'r casgliad nad oes unrhyw ansicrwydd materol a allai fod wedi bwrw amheuaeth sylweddol ynghylch eu gallu i barhau yn fusnes gweithredol am o leiaf flwyddyn o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol ("cyfnod y busnes gweithredol").

Yn ein gwerthusiad o gasgliadau'r Cyngor, gwnaethom ystyried y risgiau hanfodol i fodel busnes y Grŵp a dadansoddi sut y gallai'r risgiau hynny effeithio ar adnoddau ariannol y Grŵp a'r Brifysgol neu allu i barhau â gweithrediadau dros y cyfnod busnes gweithredol.

Ein casgliadau ar sail y gwaith hwn:

- rydym o'r farn bod defnydd y Cyngor o'r sail gyfredol o gyfrifo wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; ac
- nid ydym wedi nodi, ac rydym yn cytuno ag asesiad y Cyngor nad oes ansicrwydd sylweddol ynghylch digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu gyda'i gilydd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Grŵp neu Brifysgol i barhau yn fusnes gweithredol am gyfnod y busnes gweithredol.

Fodd bynnag, gan na allwn ragweld yr holl ddigwyddiadau neu'r amodau yn y dyfodol a chan y gall digwyddiadau dilynol arwain at ganlyniadau sy'n anghyson â'r farn a oedd yn rhesymol ar yr adeg y cawsant eu gwneud, nid yw'r casgliadau uchod yn warant y bydd y Grŵp neu'r Brifysgol yn parhau i weithredu.

Nodi ac ymateb i risgiau cam-ddatgan sylweddol oherwydd twyll

Er mwyn nodi risgiau camddatganiad sylweddol oherwydd twyll ("risgiau twyll"), gwnaethom asesu ddigwyddiadau neu amodau a allai awgrymu cymhelliant neu bwysau i dwyllo neu roi cyfle i dwyllo. Roedd ein gweithdrefnau asesu risg yn cynnwys:

ADRODDIAD ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU

- Ymchwilio i'r Cyngor, y Pwyllgor Archwilio a Risg, archwilio'n fewnol ac archwilio dogfennaeth polisi ynghylch polisïau a gweithdrefnau lefel uchel y Grŵp i atal a chanfod twyll, gan gynnwys y swyddogaeth archwilio fewnol, a sianel y Grŵp ar gyfer "chwythu'r chwiban", yn ogystal ag a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll go iawn, a amheuir neu sy'n honedig.
- Cofnodion y Cyngor Darllen a'r Pwyllgor Archwilio a Risg.
- Defnyddio gweithdrefnau dadansodol i nodi unrhyw berthnasoddd anarferol neu annisgwyl.

Fe wnaethom gyfleu risgiau twyll a nodwyd drwy gydol y tîm archwilio ac aros yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll drwy gydol yr archwiliad.

Fel sy'n ofynnol gan safonau archwilio, rydym yn cyflawni gweithdrefnau i fynd i'r afael â'r risg y bydd rheolwyr yn diystyru rheolaethau a'r risg y gallai rheolwyr y Grŵp fod mewn sefyllfa i wneud cofnodion cyfrifyddu amhriodol. O ran yr archwiliad hwn, ni wnaethom nodi risg o dwyll a oedd yn gysylltiedig â chydabod referniw oherwydd meini prawf nodi referniw anghymhleth, sy'n cyfyngu ar y cyfle i drin referniw drwy dwyll.

Ni wnaethom nodi unrhyw risgiau twyll ychwanegol.

Gwnaethom gynnal gweithdrefnau gan gynnwys:

- Nodi cofnodion dyddlyfrau i'w profi yn seiliedig ar feini prawf risg a chymharu'r cofnodion a nodwyd â dogfennaeth ategol. Roedd y rhain yn cynnwys cofnodion dyddlyfr gyda pharau cyfrifon annisgwyl gydag arian parod a referniw.

Nodi ac ymateb i risgiau camddatganiad perthnasol oherwydd diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau

Gwnaethom nodi meysydd o gyfreithiau a rheoliadau y gellid disgwyl yn rhesymol iddynt gael effaith berthnasol ar ddatganiadau ariannol o'n profiad masnachol cyffredinol a'r sector, a thrwy drafod â'r Cyngor a rheolwyr eraill (fel y bo'n ofynnol dan safonau archwilio) y polisïau a'r gweithdrefnau ynghylch cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.

Gwnaethom gyfathrebu cyfreithiau a'r rheoliadau a nodwyd ledled ein tîm a gwnaethom barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o ddiffyg cydymffurfio trwy gydol yr archwiliad.

Mae effaith bosibl y cyfreithiau a'r rheoliadau hyn ar y datganiadau ariannol yn amrywio'n sylweddol.

Yn gyntaf, mae'r Grŵp yn ddarostyngedig i gyfreithiau a rheoliadau sy'n effeithio'n uniongyrchol ar y datganiadau ariannol gan gynnwys deddfwriaeth a rheoleiddio adroddiadau ariannol (gan gynnwys deddfwriaeth elusennau cysylltiedig â deddfwriaeth addysg uwch, gan gynnwys y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Medr), deddfwriaeth trethu a deddfwriaeth pensiynau, a aseswyd i ba raddau oedd y deddfau a'r rheoliadau hyn yn cydymffurfio yn rhan o'n gweithdrefnau ar eitemau cysylltiedig y datganiad ariannol.

Yn ail, mae'r Grŵp yn ddarostyngedig i lawer o gyfreithiau a rheoliadau eraill lle gallai canlyniadau diffyg cydymffurfiaeth gael effaith berthnasol ar symiau neu ddatgeliadau yn y datganiadau ariannol, er enghraifft trwy osod dirwyon neu ymgyfreitha neu'r angen i gynnwys darpariaethau sylweddol. Nodwyd y meysydd canlynol yn rhai sydd fwyaf tebygol o gael y fath effaith: cydymffurfio â gofynion rheoleiddio addysg uwch Medr, gan gydnabod natur reoleiddiedig gweithgareddau'r Grŵp. Mae safonau archwilio yn cyfyngu'r gweithdrefnau archwilio gofynnol i nodi diffyg cydymffurfiaeth â'r cyfreithiau a'r rheoliadau hyn, i holi'r cyfarwyddwyr a rheolwyr eraill ac arolygu gohebiaeth reoleiddiol a chyfreithiol, os oes gohebiaeth. Felly, os na ddatgelir i ni fod rheoliadau gweithredol wedi'u torri neu os yw'n amlwg o ohebiaeth berthnasol, ni fydd archwiliad yn canfod bod y rheoliadau hynny wedi'u torri.

Cyd-destun gallu'r archwiliad i ganfod twyll neu fod cyfraith neu reoliad wedi'u torri

Oherwydd cyfyngiadau cynhenid archwiliad, mae risg na ellir ei osgoi na fyddwn efallai wedi canfod rhai camddatganiadau perthnasol yn y datganiadau ariannol, er ein bod wedi cynllunio a pherfformio ein harchwiliad yn briodol yn unol â safonau archwilio. Er enghraifft, po bellaf y bydd diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau o'r digwyddiadau a'r trafodion a adlewyrchir yn y datganiadau ariannol, lleiaf tebygol oll yw hi y byddai'r gweithdrefnau cynhenid cyfyngedig sy'n ofynnol dan safonau archwilio yn ei nodi.

Yn ogystal, fel gydag unrhyw archwiliad, roedd risg uwch o beidio â chanfod twyll, gan y gallai'r rhain gynnwys cydgynllwynio, ffugio, hepgoriadau bwriadol, camliwio, neu wrthdroi rheolaethau mewnol. Mae ein

ADRODDIAD ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU

gweithdrefnau archwilio wedi'u cynllunio i ganfod camddatganiad sylweddol. Nid ydym yn gyfrifol am atal diffyg cydymffurfio na thwyll ac ni ellir disgwyl i ni ganfod diffyg cydymffurfiaeth â'r holl gyfreithiau a rheoliadau.

Gwybodaeth arall

Mae'r Cyngor (a'i aelodau yn Ymddiriedolwyr y Brifysgol at ddibenion cyfraith elusennau) yn gyfrifol am yr wybodaeth arall, sy'n cynnwys yr Adolygiad Gweithredu ac Ariannol a'r Datganiad o Lywodraethu Corfforaethol. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth arall ac, yn unol â hynny, nid ydym yn mynegi barn archwilio neu, ac eithrio fel y nodir yn benodol isod, unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ynghylch hynny.

Ein cyfrifoldeb yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth, yn seiliedig ar ein gwaith archwilio ar ddatganiadau ariannol, wedi ei cham-ddatgan yn sylweddol neu'n anghyson â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth archwilio. Mae'n ofynnol i ni roi gwybod i chi os:

- ar sail y gwaith hwnnw yn unig, ein bod wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr wybodaeth arall; neu
- yn ein barn, bod yr wybodaeth a roddir mewn Adolygiad Gweithredu ac Ariannol, a'r Datganiad o Lywodraethu Corfforaethol (sydd, gyda'i gilydd, yn ffurfio Adroddiad Blynnyddol yr Ymddiriedolwyr ar gyfer y flwyddyn ariannol) yn anghyson mewn unrhyw gysylltiad sylweddol â'r datganiadau ariannol.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd arnynt drwy eithriad

O dan Ddeddf Elusennau 2011 mae'n ofynnol i ni roi gwybod i chi os, yn ein barn ni.:

- nad yw'r Brifysgol wedi cadw digon o gofnodion cyfrifyddu; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion cyfrifo; neu
- nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Fel yr esboniwyd yn llawnach yn ei ddatganiad a nodir ar dudalen 22, mae'r Cyngor yn gyfrifol am y canlynol: paratoi'r datganiadau ariannol sy'n rhoi barn gywir a theg; mae angen rheolaeth fewnol o'r fath er mwyn galluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad; asesu gallu'r Grŵp a'r Brifysgol i barhau'n fusnes gweithredol, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol; a defnyddio sail cyfrifyddu'r busnes gweithredol oni bai ei fod naill ai'n bwriadu diddymu'r Grŵp neu'r Brifysgol neu'n rhoi'r gorau i weithredu, neu os nad oes ganddo ddewis realistig ond gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi ein barn mewn adroddiad archwilydd. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (Y DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn rhai sylweddol os gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol.

Darperir disgrifiad llawnach o'n cyfrifoldebau ar wefan yr FRC yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities.

ADRODDIAD AR OFYNIION CYFREITHIOL A RHEOLEIDDIOL ERAILL

Mae'n ofynnol i ni adrodd ar y materion canlynol a ragnodir yn y Cod Rheoli Ariannol a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015 a'r Cyfarwyddyd Cyfrifon i Sefydliadau Addysg Uwch ar gyfer 2024/25 a gyhoeddwyd gan Medr ("y Cyfarwyddyd Cyfrifon").

Trosglwyddwyd y gwaith o reoleiddio sector Addysg Uwch Cymru o CCAUC i Medr, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil, ar 1 Awst 2024. Mae'r Cyfarwyddyd Cyfrifon, Cod Rheoli Ariannol a Thelerau ac Amodau Cyllid

ADRODDIAD ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU

2024/25 a gyhoeddwyd gan CCAUC yn parhau i fod ar waith ar ddyddiad ein hadroddiad. O ystyried y trosglwyddiad hwn, dylid darllen unrhyw gyfeiriad at CCAUC yn ein hadroddiad yn un sy'n cyfeirio at Medr hefyd.

Yn ein barn ni, ym mhob agwedd sylweddol:

- mae cyllid o ba bynnag ffynhonnell a weinyddir gan y Grŵp neu'r Brifysgol at ddibenion penodol wedi cael eu defnyddio'n briodol at y dibenion hynny a'u rheoli yn unol â deddfwriaeth berthnasol;
- mae incwm, lle y bo'n briodol, wedi'i ddefnyddio gan y Brifysgol yn unol â pharagraff 145 o God Rheoli Ariannol ("FMC") CCAUC;
- Mae grantiau'r Cyngor Cyllido wedi'u defnyddio yn unol â'r telerau a'r amodau sydd ynghlwm wrthynt a'u defnyddio at y dibenion y cawsant eu derbyn ar eu cyfer, gan gynnwys y Telerau ac Amodau Cyllido 2024/25 a gyhoeddwyd gan CCAUC; ac
- mae gofynion Cyfarwyddyd Cyfrifon CCAUC wedi eu bodloni.

DIBEN EIN GWAITH ARCHWILIO AC I BWY YR YDYM YN GYFRIFOL

Lluniwyd yr adroddiad hwn ar gyfer y Cyngor yn unig yn unol ag Adran 4 o dan Siarteri a Statudau'r Brifysgol ac yn unol ag adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 (neu ei rhagflaenwyr) a rheoliadau a wnaed o dan adran 154 o'r Ddeddf honno. Mae ein gwaith archwilio wedi'i wneud er mwyn i ni allu datgan i'r Cyngor y materion y mae'n ofynnol i ni eu datgan iddynt mewn adroddiad archwilwyr ac at unrhyw ddiben arall. Hyd eithaf y caniateir dan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw'r Brifysgol a'r Cyngor am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn yr ydym wedi'i ffurfio.

Rees Batley**ar gyfer ac ar ran KPMG LLP, Archwilydd Statudol**

Cyfrifwyr Siartredig

Mae KPMG LLP yn gymwys i weithredu'n archwilydd o ran adran 1212 o Ddeddf Cwmnïau 2006

66 Queen Square

Bryste

BS1 4BE

18 Rhagfyr 2025

DATGANIADAU CYFUNOL AC INCWM CYNHWYSFAWR Y BRIFYSGOL

	Nodia dau	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
		Cyfunol	Prifysgol	Cyfunol	Prifysgol
		£'000	£'000	£'000	£'000
Incwm					
Incwm arall	1	2,256	2,254	2,592	2,528
Incwm buddsoddi	2	12	12	106	106
Cyfanswm Incwm		2,268	2,266	2,698	2,634
Gwariant					
Costau staff	3	858	858	913	913
Costau Staff - Ailstrwythuro	3	38	38	-	-
Costau Staff – Symudiad Darpariaeth USS	3	-	-	(363)	(363)
Costau gweithredu eraill	5	1,245	1,227	1,360	1,304
Dibrisiad a namau	6&7a	141	141	86	86
Costau llog a chostau cyllid eraill	4	(101)	(101)	(98)	(98)
Cyfanswm gwariant		2,181	2,163	1,898	1,842
Gwarged cyn enillion/(colledion) eraill		87	103	800	792
Enillion ar fuddsoddiadau asedau sefydlog	7	3	3	39	39
Enillion ar fuddsoddiadau gwaddol	7	2	2	28	28
Gwarged/(diffyg) ar gyfer y flwyddyn		92	108	867	859
Ennill/(colled) actiwaraid mewn perthynas â'r cynllun pensiwn mewnol	16	162	162	(228)	(228)
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn		254	270	639	631
Cynrychiolir gan:					
Gwaddol incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn		7	7	72	72
Cyfanswm incwm cynhwysfawr anghyfyngedig ar gyfer y flwyddyn		247	263	567	559
		254	270	639	631

Mae'r nodiadau ar dudalennau 31 i 47 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

DATGANIADAU CYFUNOL A PHRIFYSGOL O'R NEWIDIADAU MEWN CRONFEYDD WRTH GEFN

Cyfunol	Cyfrif Incwm a Gwariant		Cyfanswm £'000
	Gwaddol £'000	Anghyfyngedig £'000	
Balans ar 1 Awst 2023	2,782	3,019	5,801
Gwarged o'r datganiad incwm a gwariant	72	795	867
Incwm cynhwysfawr arall	-	(228)	(228)
Trosglwyddiadau rhwng cronfa ailbrisio a chyfrif incwm a gwariant	-	-	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	72	567	639
Symudiad arall yn y flwyddyn	-	(9)	(9)
Balans ar 31 Gorffennaf 2024	2,854	3,577	6,431
Gwarged o'r datganiad incwm a gwariant	7	85	92
Incwm cynhwysfawr arall	-	162	162
Trosglwyddiadau rhwng cronfa ailbrisio a chyfrif incwm a gwariant	-	-	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	7	247	254
Symudiad arall yn y flwyddyn	-	-	-
Balans ar 31 Gorffennaf 2025	2,861	3,824	6,685

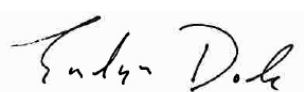
Prifysgol	Cyfrif Incwm a Gwariant		Cyfanswm £'000
	Gwaddol £'000	Anghyfyngedig £'000	
Balans ar 1 Awst 2023	2,782	3,001	5,783
Gwarged o'r datganiad incwm a gwariant	72	787	859
Incwm cynhwysfawr arall	-	(228)	(228)
Trosglwyddiadau rhwng cronfa ailbrisio a chyfrif incwm a gwariant	-	-	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	72	559	631
Symudiad arall yn y flwyddyn	-	(3)	(3)
Balans ar 1 Awst 2024	2,854	3,557	6,411
Gwarged o'r datganiad incwm a gwariant	7	101	108
Incwm cynhwysfawr arall	-	162	162
Trosglwyddiadau rhwng cronfa ailbrisio a chyfrif incwm a gwariant	-	-	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	7	263	270
Symudiad arall yn y flwyddyn	-	-	-
Balans ar 31 Gorffennaf 2025	2,861	3,820	6,681

Mae'r nodiadau ar dudalennau 31 i 47 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

DATGANIADAU CYFUNOL A PHRIFYSGOL O'R SEFYLLFA ARIANNOL (Rhif Elusen: 1146516)

	Nodiadau	Ar 31 Gorffennaf 2025		Ar 31 Gorffennaf 2024	
		Cyfunol £'000	Prifysgol £'000	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000
Asedau anghyfredol					
Asedau sefydlog diriaethol	6	1,180	1,180	1,268	1,268
Buddsoddiadau	7	0	0	751	751
Gwarged pensiwn	16	2,385	2,385	2,005	2,005
		3,565	3,565	4,024	4,024
Asedau cyfredol					
Stoc	8	229	229	226	226
Masnach ac eitemau derbyniadwy eraill	9	3,381	3,375	2,151	2,101
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	12	2,312	2,308	2,586	2,585
		5,922	5,912	4,963	4,912
Llai: Credydwy'r symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	10	(2,802)	(2,797)	(2,556)	(2,525)
Asedau cyfredol net		3,120	3,115	2,407	2,387
Darpariaethau					
Darpariaethau pensiwn	16	-	-	-	-
Asedau net		6,685	6,680	6,431	6,411
Cronfeydd Wrth Gefn Cyfyngedig					
Cronfa wrth gefn Incwm a gwariant – cronfa wrth gefn gwaddol	11	2,861	2,861	2,854	2,854
Cronfeydd Wrth Gefn Anghyfyngedig		3,824	3,819	3,577	3,557
Cronfa wrth gefn Incwm a gwariant - anghyfyngedig					
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn		6,685	6,680	6,431	6,411

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan y Corff Llywodraethol ar 18 Rhagfyr 2025 ac fe'u llofnodwyd ar ei ran ar y dyddiad hwnnw gan

Emlyn Dole (Cadeirydd)

Yr Athro Elwen Evans CB (Is-Ganghellor)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 31 i 47 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

DATGANIAD CYFUNOL O'R LLIF ARIAN

	Nodia dau	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2025 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2024 £'000
Llif arian o weithgareddau gweithredu			
Gwarged ar gyfer y flwyddyn		92	867
Addasiad ar gyfer eitemau nad ydynt ar ffurf arian parod			
Dibrisiad	6	88	86
Amhariad	7a	53	-
Gwerth teg (cynnydd) mewn buddsoddiadau	7	(5)	(67)
Cynnydd yn y stoc	8	(3)	(92)
Cynnydd yn y dyledwyr	9	(1,230)	(1,393)
Cynnydd yn y credydwyr	10	246	277
Costau Pensiwn USS heb y cyfraniadau sy'n daladwy	3	0	(363)
Costau Pensiwn USS heb y cyfraniadau sy'n daladwy	3	(117)	(126)
Llog i'w dderbyn	4	(101)	(98)
Addasiadau ar gyfer gweithgareddau buddsoddi ac ariannu			
Incwm buddsoddi	2	(12)	(106)
All-lif arian net o weithgareddau gweithredu		(989)	(1,015)
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Gwaredu buddsoddiadau asedau nad ydynt yn rhai cyfredol	7	443	563
Gwaredu buddsoddiadau asedau gwaddol nad ydynt yn rhai cyfredol	7	313	401
Incwm buddsoddi	2	7	62
Taliadau a wnaed i gaffael asedau sefydlog pendant	6	0	(17)
Cyfraniad cyfalaf	7a	(53)	-
		710	1,009
Llifoedd arian o weithgareddau ariannu			
Incwm Gwaddol	2	5	44
		5	44
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn ystod y flwyddyn	12	(274)	38
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r flwyddyn		2,586	2,548
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y flwyddyn		2,312	2,586

Mae'r nodiadau ar dudalennau 31 i 47 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

DATGANIAD O BOLISIÂU CYFRIFYDDU**a. Sail y paratoi**

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â'r Datganiad o Arferion a Argymhellir (SORP): Cyfrifeg ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2019 ac yn unol â Safonau Adroddiadau Ariannol (FRS102).

Mae'r Brifysgol yn endid budd cyhoeddus ac felly mae wedi cymhwyso gofyniad budd cyhoeddus perthnasol FRS102. Mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â'r confensiwn cost hanesyddol, ac eithrio mewn perthynas ag eiddo buddsoddi, buddsoddiadau asedau cyfredol ac offerynnau ariannol deilliadol sy'n cael eu cynnal ar werth teg.

b. Sail cadarnhau

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys y Brifysgol a'i his-gwmnïau; Awen Wales Cyf a Gwasg Gregynog Cyfyngedig, am y flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2025.

c. Busnes Gweithredol

Nodir gweithgareddau'r Brifysgol a'i his-gwmnïau, ynghyd â'r ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ei datblygiad a'i pherfformiad yn y dyfodol, yn yr adolygiad Gweithredu ac Ariannol. Cyflwynir sefyllfa ariannol y Brifysgol a'i his-gwmnïau, ei llif arian, ei hylifedd a'i benthyciadau yn y Datganiadau Ariannol a'r Nodiadau cysylltiedig. Mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar sail barhaus y mae'r uwch reolwyr a'r Cyngor yn credu eu bod yn briodol am y rhesymau canlynol.

Fel y nodwyd yn y cyflwyniad ym mis Hydref 2017 cymeradwyodd Prifysgol Cymru a Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant weithred gyfreithiol a oedd yn cyflawni'r amcan polisi gwreiddiol i integreiddio dwy Brifysgol hanesyddol, a thrwy hynny greu Prifysgol newydd i Gymru.

Mae'r broses integreiddio wedi'i gohirio gan y Brifysgol wrth i gyfleoedd i ddarparu cynnig addysg ar draws addysg bellach ac addysg uwch barhau i gael eu hasesu. Mae datblygu rheoleiddiwr sector deuol yng Nghymru (Medr) yn darparu cyfleoedd pellach yn y maes hwn ac mae'r Brifysgol yn asesu'r effaith y bydd y rheoleiddiwr newydd yn ei chael ar gyfleoedd yn y dyfodol.

Mae'r Brifysgol wedi gweithio mewn partneriaeth â PCYDDS yn ystod y flwyddyn i asesu gweithrediadau cynhyrchu referniw posibl y mae etifeddiaeth a brand Prifysgol Cymru yn eu hwyluso. Disgwylir cynnydd pellach ar y cynllun hwn yn ystod y flwyddyn hyd at fis Gorffennaf 2026 ac mae'r Brifysgol yn hyderus y bydd y Brifysgol, yn ystod y cyfnod interim o weithredu'r cynllun busnes, yn parhau i gynnal sefyllfa o ran gwarged a chynhyrchu arian parod gymedrol. Yn ogystal, mae Gwasg Prifysgol Cymru yn parhau i wella ar ei pherfformiad ariannol a rhagwelir y bydd yn parhau wrth iddi fanteisio ar y ffyrddau cyllid sydd wedi bod ar gael yn uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru dros y 2 flynedd flaenorol, a bydd hynny'n parhau i fod ar gael.

Mae'r Brifysgol a PCYDDS yn parhau i weithio mewn modd ffocws i gwblhau cynllun sy'n adeiladu ar hunaniaeth brand y Brifysgol ac yn sicrhau ei chynaliadwyedd yn y dyfodol. O dan y cynlluniau uchod, byddai Prifysgol Cymru yn parhau'n endid cyfreithiol ar wahân gyda llai o bwerau i weld ei rhwymedigaethau i fyfyrwyr cofrestredig o dan y cytundebau darpariaeth gydweithredol presennol.

Bydd cronfeydd wrth gefn y Brifysgol yn parhau i gael eu cymhwyso'n briodol i helpu i ariannu costau ei rhwymedigaethau presennol i fyfyrwyr ac i fuddsoddi ymhellach mewn strategaethau blaengar sy'n adeiladu ar dreftadaeth a gwasanaethau Prifysgol Cymru. Bydd rhagor o waith ar ddyledion hanesyddol yn cael ei gyflymu i sicrhau'r cronfeydd arian mwyaf posibl sydd ar gael i'r Brifysgol symud ymlaen. Parheir i gymryd mesurau priodol yn ystod 2025/26 a 2026/27 i sicrhau bod y Brifysgol yn cydbwyso ei chyllideb cyn gweithredu strategaeth newydd y Brifysgol.

Mae'r rhagolygon hyn yn adeiladu ar y sefyllfa ariannol ar 31 Gorffennaf 2025 a hyd yn oed o dan senarios anfantais credadwy yn dangos bod y Brifysgol yn gallu gweithredu o fewn ei hadnoddau ariannol sydd ar gael ar hyn o bryd a bodloni ei rhwymedigaethau wrth iddynt ddisgyn yn ddyledus am gyfnod o 12 mis o leiaf o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol hyn. Mae'r rhagolygon hyn yn cynnwys cyfleoedd i dyfu o fewn y Wasg a dyraniad priodol o adnoddau ar draws y Brifysgol.

Mae'r Brifysgol wedi cofnodi gwarged am y flwyddyn a disgwylir i'r lefel hon barhau yn 2024/25. Mae swyddogion ac ymddiriedolwyr yn fodlon bod y balans arian parod ar 31 Gorffennaf 2024 a'r rhagolygon am y 12 mis ar ôl dyddiad

DATGANIAD O BOLISIÂU CYFRIFYDDU

cymeradwyo'r datganiadau ariannol hyn yn darparu digon o arian parod ac adnoddau cynhyrchu arian parod i gyflawni ei rhwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

O ganlyniad, mae'r Cyngor yn hyderus y bydd gan y Grŵp a'r rhiant-Brifysgol ddigon o arian i barhau i fodloni eu rhwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus am o leiaf 12 mis o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol hyn ac felly maent wedi paratoi'r datganiadau ariannol ar sail barhaus.

d. **Cydnabod incwm**

Caiff incwm o werthu nwyddau neu wasanaethau ei gredydu i'r Datganiadau Cyfunol a Datganiadau'r Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr y Brifysgol pan gyflenwir y nwyddau neu'r gwasanaethau i'r cwsmeriaid allanol, neu fod telerau'r contract wedi'u bodloni.

Caiff incwm buddsoddi ei gredydu i'r Datganiadau Cyfunol a Phrifysgol o Incwm Cynhwysfawr ar sail dderbyniadwy.

Cyllid Grant

Grantiau'r llywodraeth gan gynnwys grant bloc y cyngor ariannu; mae grantiau ymchwil o ffynonellau a grantiau'r llywodraeth (gan gynnwys grantiau ymchwil) o ffynonellau anllywodraethol yn cael eu cydnabod yn incwm pan fydd gan y Brifysgol hawl i'r incwm ac mae'r amodau perfformiad wedi eu bodloni.

Rhoddion a Gwaddol

Trafodion anghyfnewiadwy heb amodau cysylltiedig perfformiad yw rhoddion a gwaddolion. Mae rhoddion a gwaddolion gyda chyfyngiadau a osodir gan roddwyr yn cael eu cydnabod mewn incwm pan fydd gan y Brifysgol hawl i'r arian. Cedwir incwm o fewn y gronfa dan gyfyngiadau hyd nes y caiff ei ddefnyddio yn unol â'r cyfyngiadau hynny pan fydd yr incwm yn cael ei ryddhau i gronfeydd wrth gefn cyffredinol drwy drosglwyddiad cronfeydd wrth gefn.

Mae rhoddion heb unrhyw gyfyngiadau yn cael eu cydnabod mewn incwm pan fydd gan y Brifysgol hawl i'r arian.

Cofnodir incwm buddsoddi a gwerthfawrogiad o waddol mewn incwm yn y flwyddyn y mae'n codi a naill ai ar ffurf incwm cyfyngedig neu anghyfyngedig yn unol â'r telerau neu gyfyngiadau eraill a gymhwysir i'r gronfa waddol unigol.

Mae dau fath o roddion a gwaddol o fewn cronfeydd wrth gefn:

1. Gwaddol parhaol anghyfyngedig - mae'r rhoddwr wedi nodi bod y gronfa i gael ei buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu ffrwd incwm er budd cyffredinol y Brifysgol.
2. Gwaddol parhaol cyfyngedig - mae'r rhoddwr wedi nodi y bydd y gronfa yn cael ei buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu ffrwd incwm i'w chymhwyso at amcan penodol.

Grantiau Cyfalaf

Cofnodir grantiau cyfalaf mewn incwm pan fydd gan y Brifysgol hawl i'r incwm yn amodol ar fodloni unrhyw amodau sy'n gysylltiedig â pherfformiad.

e. **Cyfrifo am fuddion ymddeol**

Y ddau brif gynllun pensiwn ar gyfer staff y Brifysgol, yw Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS) a Chynllun Pensiwn Prifysgol Cymru (UWSS). Cynlluniau buddion diffiniedig yw'r cynlluniau sy'n cael eu hariannu'n allanol. Mae pob cronfa yn cael ei phrisio bob tair blynedd gan actiwariau annibynnol â chymwysterau proffesiynol.

Mae Cynlluniau Pensiwn USS yn gynlluniau amlgyflogwr nad yw'n bosibl nodi'r asedau a'r rhwymedigaethau sy'n berthnasol i aelodau'r brifysgol oherwydd natur y cynlluniau ar y cyd, ac felly cyfrifir y cynlluniau yn gynlluniau buddion ymddeol cyfraniadau diffiniedig. Cofnodir atebolrwydd o fewn darpariaethau ar gyfer unrhyw ymrwymiad cytundebol i ariannu diffygion yn y gorffennol o fewn y cynllun USS.

DATGANIAD O BOLISIÂU CYFRIFYDDU

Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig

Cynllun buddion ôl-gyflogaeth yw cynllun cyfraniadau diffiniedig lle mae'r cwmni'n talu cyfraniadau sefydlog i endid ar wahân ac ni fydd ganddo rwymedigaeth gyfreithiol nac adeiladol i dalu symiau pellach. Mae rhwymedigaethau ar gyfer cyfraniadau at gynlluniau pensiwn cyfraniadau diffiniedig wedi eu cydnabod yn gost yn y datganiad incwm yn ystod y cyfnodau pan fydd gwasanaethau yn cael eu darparu gan gyflogaeth.

Cynllun Buddion Diffiniedig

Cynlluniau buddion wedi'u diffinio yw cynlluniau buddion ôl-gyflogaeth heblaw cynlluniau cyfraniadau wedi'u diffinio. O dan gynlluniau buddion wedi'u diffinio, rhwymedigaeth y Brifysgol yw darparu'r buddion y cytunwyd arnynt i weithwyr presennol a chyn-weithwyr, ac mae risg actiwaraidd (y bydd buddion yn costio mwy neu lai nag a ddisgwyliar) a risg buddsoddi (y bydd enillion ar asedau a neilltuwyd i ariannu'r buddion yn wahanol i'r disgwyliadau) yn cael eu dwyn, i bob pwrpas, gan y Brifysgol. Dylai'r Grŵp gydnabod atebolrwydd am ei rwymedigaethau o dan gynlluniau buddion diffiniedig net asedau'r cynllun. Mae'r atebolrwydd budd-dal diffiniedig net hwn yn cael ei fesur yn amcangyfrif o fudd-dal y mae cyflogaeth wedi'i ennill yn gyfnewid am eu gwasanaeth yn y cyfnodau cyfredol a blaenorol, wedi'i ostwng i bennu ei werth presennol, heb werth teg (yn ôl y pris cynnig) asedau'r cynllun. Mae'r cyfrifiad yn cael ei wneud gan actiwari cymwys gan ddefnyddio'r dull credyd uned a ragwelir. Pan fydd y cyfrifiad yn arwain at ased net, mae cydnabyddiaeth o'r ased wedi'i gyfyngu i'r graddau y gall y Brifysgol adennill y gwarged naill ai drwy gyfraniadau llai yn y dyfodol neu drwy ad-daliadau o'r cynllun.

f. **Buddion cyflogaeth**

Mae manteision cyflogaeth tymor byr megis cyflogau ac absenoldebau digollededig wedi eu cydnabod yn gost yn y flwyddyn y mae'r gweithwyr yn rhoi gwasanaeth i'r Brifysgol. Mae unrhyw fudd-daliadau sydd heb eu defnyddio yn cael eu cronni a'u mesur fel y swm ychwanegol y mae'r Brifysgol yn disgwyl ei dalu o ganlyniad i'r hawl sydd heb ei defnyddio.

g. **Arian Cyfred Tramor**

£ Sterling yw'r arian cyfred gweithredol. Trafodion mewn arian tramor yn cael eu trosi i £ sterling ar gyfradd cyfnewid arian tramor dyfarniad ar ddyddiad y trafodiad. Mae asedau ariannol a rhwymedigaethau a ddynodwyd mewn arian tramor ar ddyddiad y fantolen yn cael eu trosi i'r arian gweithredol ar gyfradd cyfnewid arian tramor. Cydnabyddir gwahaniaethau cyfnewid arian tramor wrth eu trosi ar ffurf Gwarged neu Ddiffyg. Mae asedau a rhwymedigaethau nad ydynt yn rhai ariannol sy'n cael eu mesur o ran cost hanesyddol mewn arian tramor yn cael eu trosi wrth ddefnyddio'r gyfradd gyfnewid ar ddyddiad y trafodiad. Mae asedau nad ydynt yn ariannol a rhwymedigaethau a ddynodwyd mewn arian tramor sy'n cael eu datgan ar werth teg yn cael eu hail-drosi i'r arian gweithredol ar gyfraddau cyfnewid yr arian tramor sydd mewn grym ar y dyddiadau y penderfynwyd ar y gwerth teg.

h. **Asedau Sefydlog**

Mae asedau sefydlog wedi eu datgan ar gost/cost dybiedig heb ddibrisiad cronedig a cholledion nam cronedig. Mae rhai eitemau o asedau sefydlog a oedd wedi'u hailbrisio i werth teg ar neu cyn y dyddiad pontio i FE HEUP 2015, wedi eu mesur ar sail cost dybiedig, sef y swm a ail-brisir ar ddyddiad yr ailbrisio hwnnw.

Lle mae gan rannau o ased sefydlog fywydau defnyddiol gwahanol, fe'u cyfrifir yn eitemau ar wahân o asedau sefydlog.

Tir ac Adeiladau

Mae costau (gan gynnwys costau TAW na ellir eu hadfer) a achosir mewn perthynas â thir ac adeiladau ar ôl prynu neu adeiladu cychwynnol, a chyn prisio, yn cael eu troi'n gyfalaf i'r graddau y maent yn cynyddu'r buddion disgwyliedig i'r Brifysgol yn y dyfodol. Nid yw tir rhydd-ddaliad wedi ei ddibrisio gan yr ystyrir bod iddo oes ddefnyddiol amhenodol. Mae adeiladau rhydd-ddaliadol yn cael eu dibrisio ar linell syth dros eu bywydau defnyddiol disgwyliedig hyd at uchafswm o 50 mlynedd.

Ni chodir unrhyw ddibrisiant ar asedau yn ystod y gwaith adeiladu.

Cyfarpar

Mae cyfarpar, gan gynnwys cyfrifiaduron a meddalwedd, sy'n costio llai na de-minimus o £5,000 fesul eitem unigol neu grŵp o eitemau yn cael eu dileu yn ystod y flwyddyn gaffael. Mae'r holl offer eraill yn cael eu trosi'n gyfalaf.

Mae offer ar ffurf cyfalaf yn cael eu nodi ar sail pris cost ac maent yn dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol ddisgwyliedig fel a ganlyn:

DATGANIAD O BOLISIŌAU CYFRIFYDDU

Offer Cyfrifiadurol	4 flynedd
Offer wedi eu caffael ar gyfer prosiectau ymchwil penodol	3-5 flynedd
Offer Eraill	10 flynedd

Mae dulliau dibrisiant, bywydau defnyddiol a gwerthoedd gweddilliol yn cael eu hadolygu ar ddyddiad paratoi pob Mantolen.

Costau benthycu

Mae costau benthycu y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i gaffael, adeiladu neu gynhyrchu ased cymwys yn cael eu trosi'n gyfalaf.

i. Buddsoddiadau

Mae buddsoddiadau anghyfredol yn cael eu cadw ar y fantolen am gost wedi ei hamorteiddio heb amhariad.

Mae buddsoddiadau mewn endidau a reolir ar y cyd, cymdeithion ac is-gwmnïau yn cael eu cynnal ar gost heb amhariad yng nghyfrifon y Brifysgol.

Mae buddsoddiadau asedau cyfredol yn cael eu cadw'n deg ac mae symudiadau'n cael eu cydnabod yn y Datganiadau Cyfunol a Datganiad Incwm Cynhwysfawr y Brifysgol.

Dangosir buddsoddiadau ar werth y farchnad. Polisi'r Brifysgol yw diweddarau prisiadau fel pan werthir buddsoddiadau, nad oes unrhyw enillion neu golled yn codi mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol. O ganlyniad, nid yw'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr yn gwahaniaethu rhwng yr addasiadau prisio sy'n ymwneud â gwerthiant a'r rhai sy'n ymwneud â daliadau parhaus, gan eu bod yn cael eu trin yn newidiadau ym mhriodol y portffolio buddsoddi drwy gydol y flwyddyn.

j. Stoc

Mae stoc yn cael ei gadw ar y gost isaf a gwerth realeiddiadwy net. Mae'r gost yn cynrychioli pris anfoneb y stoc.

Mae stociau o lyfrau a gedwir gan Wasg Prifysgol Cymru yn cael eu prisio ar y gost isaf a gwerth realeiddiadwy net ac fe'u cofnodir ar ôl dwy neu bum mlynedd o ddyddiad cyhoeddi fel y pennir gan reolwyr Gwasg Prifysgol Cymru. Mae cost cyfnodolyn yn cael ei dileu yn y flwyddyn gyhoeddi.

k. Offerynnau Ariannol**Masnach a dyledwyr/credydwy eraill**

Mae masnach a dyledwyr a chredydwy eraill yn cael eu cydnabod i ddechrau am bris trafodiad net o gostau trafodion y gellir eu priodoli. Yn dilyn cydnabyddiaeth gychwynnol fe'u mesurir ar gostau wedi eu hamorteiddio heb unrhyw golledion amhariad yn achos dyledwyr masnach.

Benthyciadau sy'n dwyn llog

Caiff benthyciadau sy'n dwyn llog ac eithrio benthyciadau consesiynol endidau budd cyhoeddus eu cydnabod i ddechrau ar werth presennol taliadau yn y dyfodol wedi'u disgowntio ar gyfradd llog y farchnad. Yn dilyn cydnabyddiaeth gychwynnol, nodir benthyciadau sy'n dwyn llog ar gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, llai unrhyw golledion amhariad.

Mae benthyciadau rhatach yn cael eu cydnabod i ddechrau ar y swm a dderbyniwyd neu a delir ac yna cânt eu mesur ar gost ynghyd ag unrhyw log cronedig sy'n daladwy neu'n dderbyniadwy.

Arian parod a chyfwerth ag arian parod

Mae arian parod yn cynnwys arian parod wrth law ac adneuon sy'n ad-daladwy ar alwad. Mae adneuon yn ad-daladwy ar alw os ydynt ar gael yn ymarferol o fewn 24 awr heb gosb.

Mae cyfwerthoedd arian parod yn fuddsoddiadau tymor byr, hylifol iawn sy'n hawdd eu trosi yn symiau hysbys o arian parod gyda risg ddibwys o newid mewn gwerth.

l. Darpariaethau, rhwymedigaethau amodol ac asedau wrth gefn

Cydnabyddir darpariaethau yn y datganiadau ariannol pan fydd:

DATGANIAD O BOLISIÂU CYFRIFYDDU

- (a) gan y Brifysgol rwymedigaeth bresennol (gyfreithiol neu adeiladol) o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol;
- (b) yn debygol y bydd angen all-lif o fuddion economaidd i setlo'r rhwymedigaeth; a
- (c) gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

Mae'r swm a gydnabyddir yn ddarpariaeth wedi ei bennu drwy ddiystyru'r llif arian disgwylidig yn y dyfodol ar gyfradd cyn treth sy'n adlewyrchu'r risgiau sy'n benodol i'r atebolrwydd.

Mae atebolrwydd amodol yn codi o ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl i'r Brifysgol y bydd ei bodolaeth ond yn cael ei gadarnhau gan ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt o fewn rheolaeth y Brifysgol yn gyfan gwbl.

Mae rhwymedigaethau wrth gefn hefyd yn codi mewn amgylchiadau lle byddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall ond naill ai nid yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau neu na ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

Mae ased amodol yn codi o ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl i'r Brifysgol y bydd ei bodolaeth ond yn cael ei chadarnhau pan fydd neu na fydd digwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt o fewn rheolaeth y Brifysgol yn gyfan gwbl.

Ni chydabyddir asedau a rhwymedigaethau amodol yn y Fantolen, ond fe'u datgelir yn y nodiadau.

m. Cyfrifo am fentrau a chymdeithion ar y cyd

Mae'r Brifysgol yn cyfrif am ei chyfran o fentrau a chymdeithion ar y cyd gan ddefnyddio'r dull ecwiti.

Mae'r Brifysgol yn cyfrif am ei chyfran o drafodion o weithrediadau ar y cyd ac asedau a reolir ar y cyd o fewn y Datganiadau Cyfunol a Datganiadau'r Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr.

n. Trethiant

Mae'r Brifysgol yn elusen wedi ei heithrio o fewn ystyr Rhan 3 o Ddeddf Elusennau 2011. Felly mae'n elusen o fewn ystyr Paragraff 1 o Atodlen 6 i Ddeddf Cyllid 2010 ac yn unol â hynny, mae'n bosibl y bydd y Brifysgol wedi'i heithrio rhag trethiant mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbynnir o fewn categorïau a gwmpesir gan adran 478-488 o Ddeddf Treth Gorfforaeth 2010 (CTA 2010) neu adran 256 o Ddeddf Trethiant Enillion Trethadwy 1992, i'r graddau bod incwm neu enillion o'r fath yn cael eu cymhwyso at ddibenion elusennol yn unig.

Nid yw'r Brifysgol yn derbyn eithriad tebyg mewn perthynas â Threth ar Werth. Mae TAW anadferadwy ar fewnbynnau wedi'i chynnwys yng nghostau mewnbynnau o'r fath. Mae unrhyw TAW anadferadwy a ddyrannir i asedau sefydlog wedi'i chynnwys yn eu cost.

Mae is-gwmnïau'r Brifysgol yn atebol i Dreth Gorfforaeth yn yr un modd ag unrhyw sefydliad masnachol arall.

o. Cronfeydd wrth gefn

Mae cronfeydd wrth gefn yn cael eu dosbarthu yn gronfeydd wrth gefn cyfyngedig ac anghyfyngedig. Mae gwarchodfeydd gwaddol cyfyngedig yn cynnwys balansau sydd, trwy waddol i'r Brifysgol, yn cael eu cadw yn gronfa sydd â chyfyngiad parhaol y mae'n rhaid i'r Brifysgol ei dal am byth.

Mae cronfeydd cyfyngedig eraill yn cynnwys balansau lle mae'r rhoddwr wedi dynodi diben penodol ac felly mae'r Brifysgol wedi'i chyfyngu wrth ddefnyddio'r cronfeydd hyn.

p. Amcangyfrifon a dyfarniadau cyfrifo – ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrifTybiaethau cynllun pensiwn buddion diffiniedig

Mae gan y Brifysgol gynllun pensiwn buddion diffiniedig. Cyfrifir gwerthusiad rhwymedigaethau'r cynllun gan ddefnyddio model ariannol a demograffig i gyflwyno un senario o ystod eang o bosibiliadau. Mae'n anochel y bydd profiad go iawn y cynlluniau yn wahanol i'r rhagdybiaethau sy'n sail i'r model ariannol a demograffig. Gall y gwahaniaethau fod yn sylweddol oherwydd bod y prisiad yn sensitif iawn i'r rhagdybiaethau a wnaed dros gyfnod hir o amser. Gweler nodyn 16 ar gyfer rhagdybiaethau a ddefnyddir wrth brisio asedau pensiwn a rhwymedigaethau.

DATGANIAD O BOLISIÄU CYFRIFYDDU

Mae'r Brifysgol wedi mabwysiadu'r dull IAS19 mewn perthynas â chydabod yr ased pensiwn. Y farn yw y dylid dangos y gwarged yn llawn ar y fantolen.

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	Cyfunol	Prifysgol	Cyfunol	Prifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
1 Incwm arall				
Ffioedd Darpariaeth Gydwethredol	1,118	1,118	1,493	1,493
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd	184	184	220	220
Gwerthiant cyhoeddiadau	476	476	487	487
Grantiau cyhoeddi	298	298	213	213
Incwm arall	180	178	179	115
	2,256	2,254	2,592	2,528

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	Cyfunol	Prifysgol	Cyfunol	Prifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
2 Incwm buddsoddi				
Incwm buddsoddi ar waddol - anghyfyngedig	1	1	7	7
Incwm buddsoddi ar waddol - cyfyngedig	4	4	37	37
Incwm buddsoddi arall	7	7	62	62
	12	12	106	106

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	Cyfunol	Prifysgol	Cyfunol	Prifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
3 Costau staff				
Cyflogau	772	772	823	823
Costau nawdd cymdeithasol	87	87	82	82
Symud ar bensiwn USS	-	-	(363)	(363)
Costau pensiwn eraill	(1)	(1)	8	8
	858	858	550	550

Enillion yr Is-Ganghellor

Deiliad swydd yr Is-Ganghellor a'r Prif Weithredwr yw Is-Ganghellor Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant sy'n cael ei chyflogi gan y sefydliad hwnnw ac nid gan Brifysgol Cymru. I gydnabod y gwasanaethau a ddarparwyd gan yr Is-Ganghellor a'r Prif Weithredwr, ad-dalodd y Brifysgol Brifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant y swm o £60,000 yn 2024-25 tuag at gyflog sylfaenol a chostau pensiwn cysylltiedig y swydd. (Cyfraniad 2023-24 : £56,800). Roedd y swm hwn yn cynrychioli cyfran o gyflog yr Is-Ganghellor. Mae'r costau hyn yn cael eu cydnabod mewn costau gweithredu eraill ac nid o fewn costau staff.

Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024
£'000	£'000

Enillion yr Is-Ganghellor

NODIADAU I'R CYFRIFON

Cylog	262	283
Cyfraniadau pensiwn i USS	38	46
	300	329

Ar 1 Medi 2023 cymerodd yr Athro Elwen Evans CB le'r Athro Medwin Hughes Professor Medwin Hughes CBE, DL yn Is-Ganghellor Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant a Phrifysgol Cymru ac roedd yn y rôl am weddill y cyfnod adrodd. Roedd yr Athro Medwin Hughes CBE, DL yn y rôl am y cyfnod 1 Awst 2023 – 31 Awst 2023. Felly mae'r gwerthoedd a nodwyd ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2024 yn ymwneud ag 1 mis ar gyfer yr Athro Medwin Hughes CBE, DL ac 11 mis ar gyfer yr Athro Elwen Evans CB.

Nid oedd unrhyw staff eraill ar gyflogau uwch yn y flwyddyn hon.

Nid oedd unrhyw iawndal yn daladwy i staff eraill ar gyflogau uwch yn ystod y flwyddyn (2023: £Dim).

	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2025	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2024
Nifer cyfartalog y staff fesul:	Na.	Nifer
Adrannau academiaidd	-	-
Adrannau anacademaidd	22.3	17.4
	22.3	17.4

Nid oes unrhyw bersonél rheoli allweddol y mae angen datgeliad ar wahân ar eu cyfer.

Ymddiriedolwyr

Aelodau Cyngor y Brifysgol yw'r ymddiriedolwyr at ddibenion cyfraith elusennol. Mae'r ymddiriedolwyr a wasanaethodd yn y flwyddyn hyd at ddyddiad llofnodi'r datganiadau ariannol hyn wedi'u rhestru ar dudalen 3.

Oherwydd natur gweithrediadau'r Brifysgol a chyfansoddiadau'r Cyngor, sy'n cael eu tynnu o sefydliadau lleol yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat, mae'n anochel y bydd trafodion yn digwydd gyda sefydliadau lle gallai fod gan aelod o'r Cyngor fuddiant ynddynt. Cynhelir yr holl drafodion sy'n ymwneud â sefydliadau y gallai fod gan aelod o'r Cyngor fuddiant ynddynt hyd braich ac yn unol â Rheoliadau Ariannol a gweithdrefnau caffael arferol y Brifysgol. Heblaw am y treuliau a dalwyd yn y flwyddyn y cyfeiriwyd atynt isod nid oedd unrhyw drafodion yn y flwyddyn gydag unrhyw aelodau.

Nid oes yr un aelod o'r Cyngor wedi derbyn unrhyw dâl/taliadau wedi'u hepgor gan y grŵp yn ystod y flwyddyn (2023 - £Dim).

Cyfanswm y costau a dalwyd i 15 o aelodau'r Cyngor neu ar eu rhan oedd £Dim (2023: £Dim i 15 aelod o'r Cyngor). Mae hyn yn cynrychioli costau teithio a chynhaliadau a ddaw wrth fynychu'r Cyngor, cyfarfodydd pwyllgor a digwyddiadau yn rhinwedd eu swyddi.

Datganiad Cyflog yr Is-Ganghellor

Cymhareb gyflog flynyddol yr Is-Ganghellor o'i gymharu â chyfartaledd canolrifol y Brifysgol yw 7.7:1 a chymhareb cyfanswm cydnabyddiaeth yr Is-Ganghellor o'i chymharu â chyfartaledd canolrifol y Brifysgol yw 6.9:1.

Nododd y Pwyllgor cyflog presennol yr Is-Ganghellor mewn perthynas â chyfartaledd y grŵp cymharol CCAUC a nododd hefyd adroddiad Cadeirydd y Cyngor ar gyfraniad yr Is-Ganghellor a'i chyflawniadau allweddol (er eglurder, nid yw'r Brifysgol yn gweithredu cynllun bonws cyflog sy'n gysylltiedig â pherfformiad).

NODIADAU I'R CYFRIFON

Penderfynodd y Pwyllgor Taliadau adlewyrchu'r dyfarniad cyflog sector ar gyfer Uwch Swyddogion o fewn ei gwmpas, gan gynnwys yr Is-Ganghellor. Yn unol â hynny, dyfarnwyd cynnydd o 2.5% a'i ohirio tan fis Mehefin 2025, a oedd hefyd yn adlewyrchu'r dull y cytunwyd arnynt yn lleol ar gyfer yr holl staff.

Yr Is-Ganghellor yw Is-Ganghellor Prifysgol Cymru hefyd. Ailgodir 20% o enillion yr Is-Ganghellor ar Brifysgol Cymru. Yr enillion a'r cymarebau a ddatgelir uchod yw 100% o enillion yr Is-Ganghellor.

Mae gan yr Is-Ganghellor ystod sylweddol o gyfrifoldebau sy'n rhychwantu Addysg Uwch ac Addysg Bellach. Mae hyn yn cynnwys Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant Prifysgol Cymru, Coleg Sir Gâr a Choleg Ceredigion. Yn ogystal, mae'n cynnwys cyfrifoldeb am Birmingham a Llundain o fewn PCYDDS. Mae 100% o enillion yr Is-Ganghellor yn cael eu datgelu yn y cyfrifon hyn ac nid ydynt yn ystyried unrhyw ad-daliad i Brifysgol Cymru.

Mae Cyngor y Brifysgol yn gyfrifol am sefydlu Pwyllgor Sefydlog y Cyngor, a elwir yn Bwyllgor Taliadau, i bennu tâl teg a phriodol i'r Is-Ganghellor, y Dirprwy Is-Ganghellor, y Prif Swyddog Gweithredu, y Pro Is-Gangellorion a Chlerc y Cyngor.

Mae'r Pwyllgor Taliadau yn gyfrifol am adolygu a phenderfynu, ar sail flynyddol, gyflogau, telerau ac amodau a phan fo'n briodol, amodau diswyddo'r deiliaid swyddi uwch uchod. Cyhoeddir y cylch gorchwyl ar wefan y Brifysgol gan sicrhau bod y rhain ar gael i staff, myfyrwyr a'r holl randdeiliaid mewn modd agored a thryloyw: [Llywodraethu a Rheolaeth | Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant](#). Mae aelodaeth y Pwyllgor yn cynnwys aelod o staff y Cyngor ac aelod o'r Cyngor sy'n fyfyrwr. Nid yw'r Is-Ganghellor yn aelod.

Mae'r Pwyllgor Taliadau yn cadw at God Taliadau Staff Addysg Uwch, a gyhoeddwyd gan y CUC. Mae ei drafodion yn ystyried y cyd-destun y mae'r sefydliad yn gweithredu ynddo. Mae'n ystyried y gwerth a ddarperir gan unigolyn sy'n gweithredu o fewn rôl sy'n seiliedig ar gydrannau perthnasol ar gyfer cyd-destun PCYDDS. Mae'r Pwyllgor yn ystyried gwybodaeth gymharol briodol gan brifysgolion eraill i lywio ei benderfyniadau, gan gynnwys cyfradd blynyddol y cynnydd yng nghyfanswm taliadau cyfartalog yr holl staff eraill. Mae hefyd yn ystyried y Gofrestr Risg Gorfforaethol ac adroddiad ar gwynion a wneir i'r Brifysgol gan fyfyrwyr, staff a phersonau allanol. Mae'r Pwyllgor yn gwneud pob ymdrech i sicrhau bod yr holl argymhellion yn deg ac yn ystyried y diddordeb sefydliadol, rhanddeiliaid allweddol a phartneriaid gan gynnwys cymuned y myfyrwyr a'r gymdeithas ehangach. Mae diogelu arian cyhoeddus hefyd yn rhan o'i drafodion.

Cadeirydd y Pwyllgor Taliadau sy'n gyfrifol am gyflwyno penderfyniadau'r Pwyllgor Taliadau i Gyngor y Brifysgol.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000
4 Costau llog a chostau cyllid eraill				
Tâl net ar gynllun pensiwn USS	-	-	8	8
Credyd net ar gynllun pensiwn UWSS	(101)	(101)	(106)	(106)
	(101)	(101)	(98)	(98)
	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000
5 Dadansoddiad o dreuliau gweithredu eraill fesul gweithgarwch				
Gwariant academiaidd a chysylltiedig	191	191	129	129
Gwasanaethau gweinyddol a chanolog	377	377	319	319
Gwariant sy'n gysylltiedig ag adeiladau	187	187	270	270

NODIADAU I'R CYFRIFON

Gwasanaethau a threuliau eraill

490	472	642	586
1,245	1,227	1,360	1,304

Mae costau gweithredu eraill yn cynnwys:

Cydnabyddiaeth yr archwilydd allanol mewn perthynas â gwasanaethau archwilio

58	47	48	42
----	----	----	----

Cydnabyddiaeth yr archwilydd allanol mewn perthynas â gwasanaethau nad ydynt yn rhai archwilio

8	8	8	8
---	---	---	---

6 Asedau sefydlog
diriaethol
Cyfunol
Cost neu werthusiad
 Ar 1 Awst 2024
 Ychwanegiadau yn y
 flwyddyn
 Gwarediadau
Ar 31 Gorffennaf 2025

Tir ac adeiladau lesddaliad £'000	Offer, gosodiadau a ffitiadau £'000	Cyfansw m £'000
2,527	1,030	3,557
-	-	-
-	-	-
2,527	1,030	3,557
1,295	994	2,289
79	9	88
-	-	-
1,374	1,003	2,377
1,153	27	1,180
1,232	36	1,268

Ar 1 Awst 2024
 Tâl am y flwyddyn
 Gwarediadau
Ar 31 Gorffennaf 2025
Gwerth llyfr net
Ar 31 Gorffennaf 2025
 Ar 31 Gorffennaf 2024

Prifysgol
Cost neu werthusiad
 Ar 1 Awst 2024
 Ychwanegiadau yn y
 flwyddyn
 Gwarediadau
Ar 31 Gorffennaf
2025

Ar 1 Awst 2024
 Tâl am y flwyddyn
 Gwarediadau

Tir ac adeiladau lesddaliad £'000	Offer, gosodiada u a ffitiadau £'000	Cyfansw m £'000
2,527	1,030	3,557
-	-	-
-	-	-
2,527	1,030	3,557
1,295	994	2,289
79	9	88
-	-	-

NODIADAU I'R CYFRIFON

Ar 31 Gorffennaf
2025

Gwerth llyfr net

Ar 31 Gorffennaf
2025

Ar 31 Gorffennaf 2024

1,374 1,003 2,377

1,153 27 1,180

1,232 36 1,268

	Buddsoddiadau Asedau Sefydlog £'000	Buddsoddiadau Gwaddol £'000	Buddsoddiadau Eraill £'000	Cyfanswm 2025 £'000	Cyfanswm 2024 £'000
7 Buddsoddiadau anghyfredol Cyfunol					
Ar 1 Awst 2024	440	311	-	751	1,648
Gwarediadau	(443)	(313)	-	(756)	(964)
Ychwanegiadau	-	-	53	53	-
Amhariad	-	-	(53)	(53)	-
Cynnydd / (Gostyngiad) yng ngwerth y farchnad	3	2	-	5	67
Ar 31 Gorffennaf 2025	0	0	0	0	751

	Buddsoddiadau Asedau Sefydlog £'000	Buddsoddiadau Gwaddol £'000	Buddsoddiadau Eraill £'000	Cyfanswm 2025 £'000	Cyfanswm 2024 £'000
Prifysgol					
Ar 1 Awst 2024	440	311	-	751	1,648
Gwarediadau	(443)	(313)	-	(756)	(964)
Ychwanegiadau	-	-	53	53	-
Amhariad	-	-	(53)	(53)	-
Cynnydd / (Gostyngiad) yng ngwerth y farchnad	3	2	-	5	67
Ar 31 Gorffennaf 2025	0	0	0	0	751

NODIADAU I'R CYFRIFON

7a Buddsoddiadau Eraill

Cyfunol – Awen Wales Cyf

Mae'r Brifysgol yn berchen ar 100% o gyfalaf cyfranddaliadau a gyhoeddwyd o gyfranddaliadau cyffredin gwerth £1 yn Awen Wales Cyf, cwmni, sydd wedi'i gofrestru yng Nghymru a Lloegr ac sy'n gweithredu yn y DU. Trwy'r cwmni, ar 31 Gorffennaf 2020, roedd y Brifysgol wedi derbyn 3.5% o fuddsoddiad uchaf o 40% ym Mhrifysgol Ryngwladol Malaya-Cymru (IUMW) , menter ar y cyd rhwng Prifysgol Malaya a Phrifysgol Cymru. £224,000 yw'r swm buddsoddi hwn, ond mae wedi'i amharu'n llawn mewn blwyddyn flaenorol. Roedd cyfraniad cyfalaf o'r Brifysgol i Awen Wales Cyf yn ystod y flwyddyn o £53k a amharwyd ar unwaith a chyfraniad cyfalaf ymlaen gan Awen Wales Cyf i IUMW a amharwyd ar unwaith hefyd.

Prifysgol – Canolfan Prifysgol Cymru ar gyfer Gweithgynhyrchu Swp Uwch Cyf

Ar 31 Gorffennaf 2019 roedd gan y Brifysgol ddaliad o 51% yng Nghanolfan PC ar gyfer Gweithgynhyrchu Swp Uwch Cyf, mae'r cwmni'n cynnal ymchwil ac yn ymgynghori i ddatblygu atebion diwydiannol penodol ar gyfer busnesau bach a chanolig. Ar 1 Gorffennaf 2020, gwerthodd y Brifysgol 200,000 o gyfranddaliadau A i Brifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant heb unrhyw ystyriaeth a chafodd 200,000 o gyfranddaliadau B gan Brifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant heb unrhyw ystyriaeth. Mae'r cynnydd mewn cyfranddaliadau A, sydd â hawliau pleidleisio, yn rhoi'r buddiant rheolaethol i Brifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant yn y cwmni ac ar yr adeg honno tynnwyd ei asedau a'i rwymedigaethau o fantolen grŵp Prifysgol Cymru. Ar ddyddiad y gwaredu roedd gan y Brifysgol fuddsoddiad yn y cwmni hwn gwerth £1.327m a oedd wedi'i amharu'n llwyr mewn blwyddyn flaenorol.

Yn ystod y flwyddyn roedd gan y Brifysgol daliad o 49% yn y cwmni. Nid yw ei chyfran o'r golled sy'n dod i gyfanswm o £90,347 (2024: £97,106) wedi ei chydabod yng nghyfrifon y Brifysgol.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000
8 Stoc				
Llyfrau i'w hailwerthu	226	226	223	223
Arall	3	3	3	3
	229	229	226	226

Mae stoc yn cael ei brisio yn ôl pen isaf ei gost a'i werth realeiddiadwy net.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000
9 Masnach a symiau derbyniadwy eraill				
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn:				
Dyledwyr masnach	3,357	3,357	2,130	2,080
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	24	18	21	21
	3,381	3,375	2,151	2,101

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2024	
	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000	Cyfunol £'000	Prifysgol £'000
10 Credydwyr				
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn:				
Credydwyr masnach	1,505	1,500	1,269	1,238
Nawdd cymdeithasol a threthiant arall sy'n daladwy	31	31	29	29
Derbyniadau ymlaen llaw	689	689	663	663
Croniadau ac incwm gohiriedig	83	83	72	72
Balansau Deddf yr Eglwys yng Nghymru	494	494	523	523
	2,802	2,797	2,556	2,525

Mae balansau Deddf yr Eglwys yng Nghymru yn cynrychioli'r symiau a ddelir ar y Gronfa Fuddiolwyr. Dosbarthir y balansau hyn (heb unrhyw gostau gweinyddu uniongyrchol) mewn ôl-ddyledion i'r buddiolwyr o dan Ddeddf yr Eglwys yng Nghymru; sef prifysgolion Aberystwyth, Bangor, Caerdydd ac Abertawe (3/16 yr un), Prifysgol Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru (1/8 yr un). Dangosir y balans sy'n ddyledus i'r Brifysgol fel incwm gohiriedig. Mae'r cronfeydd hefyd yn cael eu cadw i dalu costau gweinyddu presennol ac yn y dyfodol (a adlewyrchir yn y symudiad yn ystod y flwyddyn) ac fe'u dosbarthir i'r cymwynaswyr yn ôl disgrisiwn yr Ymddiriedolwyr ac felly fe'u datgelir yn gredydwr tymor byr.

	Gwaddol parhaol cyfyngedig	Gwaddol parhaol anghyfyngedig	Cyfanswm 2025	Cyfanswm 2024
	£'000	£'000	£'000	£'000
11 Cronfeydd gwaddol Cyfunol a'r Brifysgol				
Mae'r asedau net cyfyngedig sy'n ymwneud â gwaddolion fel a ganlyn:				
Balans ar 1 Awst	2,716	138	2,854	2,782
Gwarediadau	-	-	-	-
Incwm buddsoddi	4	1	5	44
Cynnydd / (gostyngiad) yng ngwerth marchnad buddsoddiadau	2	-	2	28
Cyfanswm incwm cynhwysfawr gwaddol am y flwyddyn	6	1	7	72
Balans ar 31 Gorffennaf	2,722	139	2,861	2,854

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Ar 31 Gorffennaf 2025 £'000	Llif arian £'000	Ar 1 Awst 2024 £'000
12 Arian parod a chyfwerth ag arian parod			
Cyfunol			
Asedau cyfredol	1,318	(596)	1,914
Buddsoddiad Arian heb ei fuddsoddi	994	322	672
Balans ar 31 Gorffennaf	2,312	(274)	2,586
Prifysgol			
Asedau cyfredol	1,314	(599)	1,913
Buddsoddiad Arian heb ei fuddsoddi	994	322	672
Balans ar 31 Gorffennaf	2,308	(277)	2,585

13 Trafodion Partïon Cysylltiedig
Mae'r cwmni wedi manteisio ar yr eithriadau datgelu o drafodion parti cysylltiedig sy'n eiddo i 100% o dan FRS102. Mae'r trafodion gyda phartïon cysylltiedig nad ydynt yn eiddo i'r grŵp wedi eu datgelu isod:

Ystyrir bod Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant yn barti cysylltiedig gan fod ganddi bersonél rheoli allweddol yn gyffredin â'r Brifysgol - Balansau: £3,180k yn dderbyniadwy (2024: £1,763k), £601k yn daladwy (2024: £281k) Cyfanswm yr incwm £1,682k (2024: £1,641k) Cyfanswm gwariant £138k (2024: £58k).

Mae Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant yn defnyddio adeiladau DTC a CAWCS, sy'n eiddo i Brifysgol Cymru. Ni dderbynnir unrhyw ystyriaeth gan y Brifysgol ar gyfer defnyddio'r adeiladau hyn.

Mae Canolfan Prifysgol Cymru ar gyfer Gweithgynhyrchu Swp Cyf yn barti cysylltiedig gan ei bod yn is-gwmni y mae gan y Brifysgol fuddiant lleiafrifol ynddo. Balansau: £228k yn daladwy (2024: £230k).

Mae'r Brifysgol yn cadw cofrestr o fuddiannau aelodau'r Cyngor, y mae ei chwmpas yn cynnwys buddiannau pobl gysylltiedig â'r aelodau. Ni fu unrhyw drafodion yn y flwyddyn gydag unrhyw unigolyn neu gwmni ar y Gofrestr Buddiannau.

Caiff taliadau i aelodau'r Cyngor mewn perthynas â'u dyletswyddau eu datgelu yn nodyn 3.

14 Rhwymedigaethau wrth gefn
Ni fu unrhyw ddigwyddiadau sylweddol yn y cyfnod rhwng 31 Gorffennaf 2025 a llofnodi'r cyfrifon ar 18 Rhagfyr 2025.

Mae'r Brifysgol yn aelod o UMAL, sef cwmni cyfyngedig drwy warant, a ffurfiwyd i ddarparu cymdeithas gydfuddiannol ar gyfer risgiau yswiriant. O dan delerau ei aelodaeth, mae pob aelod yn gweithredu fel yswiriwr ac wedi'i yswirio. Os yw'r gymdeithas gyfan yn dioddef diffyg mewn unrhyw flwyddyn danysgrifennu, mae'r aelodau yn atebol am eu cyfran arfaethedig, wedi'i lleadaenu gan ddefnyddio cyfleuster benthyciad mewnol dros saith mlynedd.

15 Digwyddiadau Ôl-Fantolen nad ydynt yn Addasu
Ni fu unrhyw ddigwyddiadau sylweddol yn y cyfnod rhwng 31 Gorffennaf 2025 a llofnodi'r cyfrifon ar 18 Rhagfyr 2025.

NODIADAU I'R CYFRIFON

16 Cynlluniau pensiwn

Cynllun Pensiwn Prifysgol Cymru (UWSS)

Mae'r Brifysgol yn gweithredu cynllun buddion diffiniedig yn y DU. Mae hon yn gronfa ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr sy'n dal asedau'r cynllun pensiwn i fodloni rhwymedigaethau pensiwn tymor hir. Cynhaliwyd prisiad actiwaraid llawn ar 31 Gorffennaf 2022 a'i ddiweddarau hyd at 31 Gorffennaf 2024 gan actiwari cymwys, sy'n annibynnol ar y cyflogwr sy'n noddi'r cynllun. Dangosir y rhagdybiaethau mawr a ddefnyddir gan yr actiwari isod.

Roedd y prisiad actiwaraid llawn a gynhaliwyd ar 31 Gorffennaf 2022 yn dangos bod y Cynllun yn cael ei ariannu'n llawn ar sail dechnegol. O ganlyniad, cytunwyd nad oes angen unrhyw gyfraniadau pellach i gyflawni'r cynllun adfer. Mae'r cyflogwr wedi cytuno i dalu cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol ar gyfradd o £100k y flwyddyn. Bydd y cyfraniadau hyn yn parhau tan y cynharaf o: atodlen ddiwygiedig o gyfraniadau sy'n cael eu cytuno gan yr Ymddiriedolwyr a'r Cyflogwr ac wedi'u hardystio gan Actiwari'r Cynllun; neu Actiwari'r Cynllun yn hysbysu'r ymddiriedolwyr bod y Cynllun wedi cyflawni o leiaf 100% o gyllid ar sail hyfywedd. Yn ogystal, ac yn unol â'r prisiad actiwaraid, mae'r cyflogwr wedi cytuno â'r Ymddiriedolwyr y bydd yn talu 17.8% o enillion pensiynadwy o 1 Awst 2023 mewn perthynas â chost cronni buddion a bydd yn talu costau'r cynllun a'r ardollau i'r Gronfa Diogelu Pensiynau. Mae cyfraniadau'r aelodau yn daladwy yn ogystal â chyfradd o 8.0% o'r cyflog pensiynadwy.

Y symiau a gydnabyddir yn y datganiad sefyllfa ariannol yw:

	31 Gorff 2025 £'000	31 Gorff 2024 £'000
Rhwymedigaeth buddion diffiniedig	(6,627)	(7,645)
Gwerth teg asedau'r cynllun	9,012	9,650
Statws a ariennir	2,385	2,005
Effaith Nenfwd Asedau	-	-
Ased buddion diffiniedig net/(atebolrwydd)	2,385	2,005

Mae'r Brifysgol wedi mabwysiadu'r dull IAS19 mewn perthynas â chydabod yr ased pensiwn.

Costau buddion diffiniedig cydnabyddedig mewn datganiad incwm cynhwysfawr yw:

	31 Gorff 2025 £'000	31 Gorff 2024 £'000
Cost gwasanaeth:		
Newid sy'n codi o wasanaeth gweithwyr mewn blwyddyn adrodd (net o gyfraniadau cyflogwyr)	(117)	(126)
Costau gweinyddol a delir o asedau'r cynllun	-	-
	(117)	(126)
Cost llog net	(101)	(106)
Cost sy'n ymwneud â chynlluniau buddion diffiniedig yn cynnwys SCI	(218)	(232)

Yr Enillion/(Colledion) a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall yw:

	31 Gorff 2025 £'000	31 Gorff 2024 £'000
Ail fesuriadau-		
Enillion ar asedau'r cynllun	(944)	60
Effaith addasiadau profiad	(66)	15
Effaith newidiadau mewn rhagdybiaethau	1,172	(303)
Newidiadau mewn asedau anghyfarwydd	-	-

NODIADAU I'R CYFRIFON

Cyfanswm y swm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall
- (colled)/ enillion

162

(228)

Y rhagdybiaethau actiwaraidd sylweddol oedd:

31 Gorffennaf 2025

31 Gorffennaf 2024

Cyfradd ddisgownt

5.85%

4.90%

Cyfradd chwyddiant prisiau – RPI

3.00%

3.15%

Cyfradd chwyddiant prisiau – CPI

2.50%

2.55%

Cyfradd gynnydd cyflog

4.00%

4.05%

Rhagdybiaeth marwolaethau ar ôl ymddeol

90% (dynion) a 103%
(menywod) o'r tablau
safonol S4PxA_H, Blwyddyn
Geni, ni ragwelir unrhyw
sgôr oedran drwy
ddefnyddio CMI_2024 gan
gydgyfeirio i 1.25% y
flwyddyn

91% (dynion) a 98%
(menywod) o'r tablau
safonol S3PxA_H, Blwyddyn
Geni, ni ragwelir unrhyw
sgôr oedran drwy
ddefnyddio CMI_2023 gan
gydgyfeirio i 1.25% y
flwyddyn

Disgwyliad oes dybiedig ar ôl ymddeol yn 64 oed

21.2(D)/23.8(M)

20.8(D)/23.8(M)

Yn ymddeol heddiw

22.6(D)/25.3(M)

22.2(D)/25.3(M)

Yn ymddeol mewn 20 mlynedd

Dadansoddiad sensitifrwydd:

31 Gorffennaf 2025

31 Gorffennaf 2024

Gwerth presennol rhwymedigaeth buddion
diffiniedig

£'000

£'000

Graddfa ddisgownt – 50 pwynt sylfaen

7,126

8,294

Graddfa ddisgownt – +50 pwynt sylfaen

6,186

7,077

Cyfradd chwyddiant prisiau -25 pwynt sylfaen

6,367

7,382

Cyfradd chwyddiant prisiau +25 pwynt sylfaen

6,740

7,861

Marwolaethau ar ôl ymddeol – Sgôr oedran 1

6,812

7,882

flwyddyn

Newid mewn rhwymedigaeth buddion diffiniedig a gwerth teg asedau'r cynllun:

Asedau
£'000

Atebolrwydd
£'000

Cyfanswm
£'000

Cymodi asedau a rhwymedigaethau'r cynllun:

Ar ddechrau'r cyfnod

9,650

(7,645)

2,005

Buddion a delir

(365)

365

-

Costau gweinyddol

-

-

-

Cost gwasanaethau cyfredol

-

(54)

(54)

Cyfraniadau gan y cyflogwr

171

-

171

Cyfraniadau gan y cyflogeion

31

(31)

-

Incwm llog/(cost)

469

(368)

101

Enillion ar asedau (ac eithrio'r swm sydd wedi'i gynnwys mewn cost
llog net)

(944)

-

(944)

Enillion/(colledion) actiwaraidd

Effaith newidiadau mewn rhagdybiaethau

-

1,172

1,172

Effaith addasiadau profiad

-

(66)

(66)

Ar ddiwedd y cyfnod

9,012

(6,627)

2,385

NODIADAU I'R CYFRIFON

	31 Gorffennaf 2025 £'000	31 Gorffennaf 2024 £'000
Mae'r rhwymedigaethau buddion diffiniedig fel a ganlyn:		
Gweithredol	840	987
Gohirio breiniol	2,582	3,067
Wedi ymddeol	3,205	3,591
Cyfanswm	6,627	7,645

	31 Gorffennaf 2025 £'000	31 Gorffennaf 2024 £'000
Mae asedau'r cynllun fel a ganlyn:		
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	153	48
Offerynnau ecwiti	238	1,566
Offerynnau dyled	8,398	6,558
Arall	223	1,478
Cyfanswm	9,012	9,650

Nid oes yr un o werth teg yr asedau a ddangosir uchod yn cynnwys unrhyw fuddsoddiadau uniongyrchol yn eiddo offerynnau ariannol y Brifysgol ei hun a feddiannir gan y brifysgol, neu asedau eraill a ddefnyddir ganddi.

Cydraddoldeb pensiwn lleiafswm gwarantedig - Aelodau Presennol: Cafodd lwfans ar gyfer cydraddoldeb pensiwn lleiafswm gwarantedig ei gynnwys yn natgeliadau diwedd blwyddyn 31 Gorffennaf 2024. Nid yw'r Ymddiriedolwyr na'r Brifysgol wedi gweithredu cydraddoldeb pensiwn lleiafswm gwarantedig eto ac nid oes tystiolaeth newydd. Felly, mae'r lwfans cydraddoldeb pensiwn lleiafswm gwarantedig wedi'i gadw, ond wedi'i addasu ar gyfer treigl amser ac i adlewyrchu effaith amcangyfrifedig newidiadau yn amodau'r farchnad. Cydraddoldeb pensiwn lleiafswm gwarantedig - Gwerthoedd Trosglwyddo Cyn 2018: Yn dilyn canlyniad achos Uchel Lys ar 20 Tachwedd 2020, bydd angen ail-ymweld â throsglwyddiadau o'r Cynllun rhwng mis Mai 1990 a mis Hydref 2018 a'i gydraddoli ar gyfer y pensiwn lleiafswm gwarantedig (os yw'n berthnasol). Ni wneir unrhyw ganiatâd i gydraddoldeb pensiwn lleiafswm gwarantedig mewn trosglwyddiadau hanesyddol allan oherwydd tybir nad yw'n sylweddol.

Achos Llys Virgin Media: Yn fis Mehefin 2023, darparodd ddyfarniad Uchel Lys yn achos Virgin Media yn erbyn NTL Pension Trustees II Limited ddyfarniad sydd â'r potensial i arwain at oblygiadau pensiwn ychwanegol mewn rhai amgylchiadau. Mae'r mater yn ymwneud â'r gofyniad sy'n deillio o Adran 37 Deddf Cynllun Pensiynau 1993 ar gyfer cadarnhad actiwaraid ysgrifenedig gan Actiwari'r Cynllun y byddai'r cynllun yn parhau i fodloni'r 'prawf cynllun cyfeirio' mewn amgylchiadau penodol lle newidiwyd rheolau'r cynllun ar gyfer Cynllun DB galwedigaethol a gcontractiwyd allan ar sail prawf cynllun cyfeirio rhwng 6 Ebrill 1997 a 5 Ebrill 2016 (gan gynnwys y dyddiadau hynny). Penderfynodd dyfarniad yr Uchel Lys fod newidiadau ôl-weithredol a darpar newidiadau a wnaed heb gadarnhad actiwaraid adran 37 yn ddi-rym. Cynhaliwyd gwrandawriad apêl ar ddiwedd mis Mehefin 2024; er ei fod yn gul ar ran cwmplas, cadarnhaodd yr apêl ddyfarniad gwreiddiol yr Uchel Lys. Ym mis Mehefin 2025, cyhoeddodd y Llywodraeth ddatganiad yn cyhoeddi ei bwriad i gyhoeddi deddfwriaeth mewn ymateb i faterion 'adran 37' a godwyd o benderfyniad cyfreithiol Virgin Media. Mae'r Brifysgol yn monitro cynnydd y deddfwriaeth yn weithredol a bydd yn ail-ystyried y sefyllfa unwaith y bydd wedi'i chwblhau.

Cynhaliwyd Adolygiad o Fanyleb Budd-daliadau yn ystod y flwyddyn ar gyfer y Cynllun, a ddatgelodd fod gan nifer fach o bensiwnwyr wallau yn eu cyfrifiadau budd-daliadau. Cynhelir ymarfer i gywiro'r gwallau hyn yn 2025/26. Fodd bynnag, ni ddisgwylir i'r symiau o dan sylw fod yn sylweddol.

Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS)

Mae'r sefydliad yn cymryd rhan yng Nghynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS). Mae'r Cynllun yn gynllun pensiwn hybrid, sy'n darparu buddion diffiniedig (ar gyfer pob aelod), yn ogystal â buddion cyfraniadau diffiniedig. Mae asedau'r cynllun yn cael eu cadw mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr.

NODIADAU I'R CYFRIFON

Cyfanswm y credyd a godir i'r Datganiad Cyfunol o Incwm Cynhwysfawr yw £Dim (2024: Cost £355k). Cyfraniadau adennill diffyg sy'n ddyledus o fewn blwyddyn i'r Brifysgol yw £Dim (2024: £Dim).

Rhoddwyd cynllun adfer diffyg ar waith yn rhan o brisiad 2020, a oedd yn gofyn am daliad o 6.2% o gyflogau dros y cyfnod 1 Ebrill 2022 tan 31 Mawrth 2024, ac ar yr adeg honno byddai'r gyfradd yn cynyddu i 6.3%. Nid oedd angen cynllun adfer diffyg o dan brisiad 2023 oherwydd bod y cynllun mewn gwaged ar sail darpariaethau technegol. Nid oedd yn ofynnol bellach i'r sefydliad wneud cyfraniadau adennill diffyg o 1 Ionawr 2024 ymlaen ac yn unol â hynny rhyddhaodd y ddarpariaeth sy'n weddill i'r cyfrif elw a cholled

Mae'r prisiad actiwaraid cyflawn diweddaraf sydd ar gael o adran Adeiladwr Incwm Ymddeol y Cynllun ar 31 Mawrth 2023 ("y dyddiad prisio"), a gynhaliwyd drwy ddefnyddio'r dull uned a ragwelir.

Gan na all y sefydliad nodi ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau Adeiladwr Incwm Ymddeol (budd diffiniedig), mae'r datgeliadau canlynol yn adlewyrchu'r rhai sy'n berthnasol i'r asedau a'r rhwymedigaethau hynny yn gyffredinol.

Prisiad 2023 oedd y seithfed prisiad ar gyfer y cynllun o dan y gyfundrefn ariannu benodol ar gyfer y cynllun a gyflwynwyd gan Ddeddf Pensiynau 2004, sy'n ei gwneud yn ofynnol i gynlluniau gael asedau digonol a phriodol i dalu am eu darpariaethau technegol (yr amcan ariannu statudol). Ar y dyddiad prisio, gwerth asedau'r cynllun oedd £73.1 biliwn a gwerth darpariaethau technegol y cynllun oedd £65.7 biliwn yn nodi gwaged o £7.4 biliwn a chymhareb ariannu o 111%.

Gall gwaged neu ddiffyg sy'n codi ym mhrisiadau yn y dyfodol effeithio ar ymrwymadau cyfrannu'r Brifysgol yn y dyfodol. Gall diffyg gofyn am gyllid ychwanegol ar ffurf gofyniadau cyfrannu uwch, lle gellid defnyddio gwaged, efallai, i leihau gofynion cyfraniadau yn yr un modd.

Mae'r rhagdybiaethau ariannol allweddol a ddefnyddir ym mhrisiad 2023 yn cael eu disgrifio isod. Nodir rhagor o fanylion yn y Datganiad o Egwyddorion Ariannu (uss.co.uk/about-us/valuation-and-funding/statement-of-funding-principles).

Chwyddiant Prisiau – Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI)	3.0% y flwyddyn. (yn seiliedig ar lefel ddisgwyliedig gyfartalog hirdymor o'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr, sy'n gyson yn fras â disgwyliadau hirdymor y farchnad)
Bwlch RPI/CPI	1.0% y flwyddyn i 2030, gan leihau i 0.1% y flwyddyn o 2030 ymlaen
Cyfradd ddisgownt	Cromlin elw gilt llog sefydlog cromlin gyda: Cyn-ymddeol: 2.5% y flwyddyn. Ar ôl ymddeol: 0.9% y flwyddyn.
Cynnydd mewn pensiwn (i gyd yn destun llaw o 0%)	Buddion heb gap: Tybiaeth CPI ynghyd â 3bps Budd-daliadau sy'n destun "cap meddal" o 5% (gan ddarparu cynnydd chwyddiant hyd at 5%, a hanner unrhyw chwyddiant gormodol dros 5% hyd at uchafswm o 10%): CPI rhagdybiaeth heb 3 bps.

Mae'r brif dybiaeth ddemograffig a ddefnyddir yn ymwneud â'r rhagdybiaethau ynghylch marwolaeth. Mae'r rhagdybiaethau hyn yn seiliedig ar ddadansoddiad o brofiad y cynllun a gynhaliwyd yn rhan o brisiad actiwaraid 2023. Mae'r rhagdybiaethau marwolaethau a ddefnyddir yn y ffigurau hyn fel a ganlyn:

Tabl sylfaen marwolaethau Gwelliannau i oedran marwolaeth yn y dyfodol	101% o S2PMA "golau" ar gyfer dynion a 95% o S3PFA ar gyfer menywod CMI_2021 gyda pharamedr llyfnhau o 7.5, ychwanegiad cychwynnol o 0.40% y flwyddyn, 10% o baramedrau w2020 a w2021, a chyfradd gwella hirdymor o 1.80% y flwyddyn i ddynion ac 1.60% y flwyddyn i fenywod
--	---

NODIADAU I'R CYFRIFON

Y disgwyliadau oes presennol ar ôl ymddeol yn 65 a 45 oed yw:

	2025	2024
Dynion 65 oed ar hyn o bryd	23.8	23.7
Menywod 65 oed ar hyn o bryd	25.5	25.4
Dynion 45 oed ar hyn o bryd	25.7	25.6
Menywod 45 oed ar hyn o bryd	27.2	27.2